



**ÚJ MAGYARORSZÁG**  
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM  
2007-2013



*„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”*



## **A HUFH20010 Répce-mente kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve**



Sarród  
2014

**Támogatási kérelem azonosító száma: 2101279183**

**Határozat iktatószáma: 272/2001/1/3/2012**

**Iratazonosító: 1536151198**

**Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság**

MVH regisztrációs szám: 1002106199

9435 Sarród, Rév-Kócsagvár

Tel: 003699537620 Fax: 003699537621

E-mail: fhnpititkarsag@fhnp.kvvm.hu

Web: <http://www.ferto-hansag.hu>

**BioAqua Pro Környezetvédelmi Szolgáltató és Tanácsadó Kft.**

4032 Debrecen, Soó Rezső u. 21.

Tel/Fax: 0052541780

E-mail: [bioaquapro@bioaquapro.hu](mailto:bioaquapro@bioaquapro.hu)

Web: <http://www.bioaquapro.hu>

**Felelős tervező**

dr. Juhász Péter és Takács Gábor

**Vezető szakértők**

Kugler Péter (természetvédelem)

Burda Brigitta (agrár)

**Közreműködő szakértők**

dr. Ambrus András (FHNPI)

Burda Brigitta (FHNPI)

dr. Juhász Péter (BioAqua Pro Kft.)

Pellinger Attila (FHNPI)

dr. Kiss Béla (BioAqua Pro Kft.)

dr. Kovács Tibor

dr. Estók Péter

Czabán Dávid

Dr. Müller Zoltán

Ludányi Mercédesz

Csipkés Roland

Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány

Ez a dokumentáció a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzői jogvédelem alatt áll. A dokumentáció nyilvános, a megfelelő hivatkozások mellett szabadon felhasználható és terjeszthető!

## Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék .....	4
1. A terület azonosító adatai.....	6
1.1. Név	6
1.2. Azonosító kód	6
1.3. Kiterjedés	6
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	6
1.4.1. Jelölő élőhelyek	6
1.4.2. Jelölő fajok	6
1.4.3. Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű fajok	7
1.5. Érintett települések	7
1.6. Egyéb védettségi kategóriák	7
1.7. Tervezési és egyéb előírások	8
1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv	8
1.7.2. Településrendezési eszközök	8
1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek	9
1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek	9
1.7.5. Halgazdálkodási tervek	9
• A halászatra jogosultak haszonbérleti szerződése és üzemterve	9
1.7.6. Vízügytő-gazdálkodási terv	9
1.7.7. Jogerős engedélyek	9
2. Veszélyeztető tényezők .....	11
2.1. A közösségi jelentőségű területen belül ható veszélyeztető tényezők	11
2.2. A közösségi jelentőségű területre kívülről ható veszélyeztető tényezők	16
3. Kezelési feladatok meghatározása .....	18
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	18
3.1.1. Általános célkitűzések	18
3.1.2. Specifikus célkitűzések	18
3.2. Kezelési javaslatok	21
3.2.1. Élőhelyek kezelése	21
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés	42
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések	43
3.2.4. Kutatás, monitorozás	45
3.2.5. Mellékletek	46
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében	47
3.3.1. Agrártámogatások	47



**ÚJ MAGYARORSZÁG**  
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM  
2007–2013



*„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”*

## **I. Natura 2000 fenntartási terv**

## 1. A terület azonosító adatai

### 1.1. Név

Tervezési terület neve:	Répce-mente kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (kjTT)
-------------------------	---

### 1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUFH20010
--------------------------------	-----------

### 1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	1626.14 ha
--------------------------------	------------

### 1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

#### 1.4.1. Jelölő élőhelyek

- Alföldektől a hegyvidékekig előforduló vízfolyások *Ranunculion fluitantis* és *Callitricho-Batrachion* növényzettel (3260)
- Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*) (6410)
- Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)\*
- Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0)\*
- Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*) (91F0)\*

(A \*-al jelzett jelölő élőhelyek kiemelt jelentőségűek.)

#### 1.4.2. Jelölő fajok

- Tompa folyamkagyló (*Unio crassus*)
- Erdei szitakötő (*Ophiogomphus cecilia*)
- Vértű hangyaboglárka (*Maculinea teleius*)
- Nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)
- Vágó csík (*Cobitis taenia*)
- Halványfoltú küllő (*Gobio albipinnatus*)
- Szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*)
- Vöröshasú unka (*Bombina bombina*)
- Molnárgörény (*Mustela eversmannii*)
- Vidra (*Lutra lutra*)
- Nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*)
- Közönséges denevér (*Myotis myotis*)

### 1.4.3. Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű fajok

- Nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)
- Skarlátbogár (*Cucujus cinnaberius*)
- Kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*)
- Nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)

### 1.5. Érintett települések

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendeletet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

Település	Megye	Érintett terület (ha)	Település területének érintettsége (%)
Beled	Győr-Moson-Sopron	2,8	0,1
Csáfordjánosfa	Győr-Moson-Sopron	154,5	29,3
Dénesfa	Győr-Moson-Sopron	105,9	6,0
Gyalóka	Győr-Moson-Sopron	37,5	9,5
Répceszemere	Győr-Moson-Sopron	90,6	9,6
Répcevis	Győr-Moson-Sopron	10,7	1,8
Szakony	Győr-Moson-Sopron	36,7	2,7
Zsira	Győr-Moson-Sopron	4,1	0,3
Bő	Vas	41,1	3,9
Bük	Vas	18,7	0,9
Chernelháza	Vas	59,0	7,5
Csánig	Vas	87,5	10,7
Csepreg	Vas	20,9	0,4
Gór	Vas	5,0	0,5
Hegyalja	Vas	134,0	11,3
Mesterháza	Vas	42,2	10,1
Nagygeresd	Vas	210,9	22,4
Répcelak	Vas	112,2	8,1
Répcszentgyörgy	Vas	39,2	6,8
Tompaládony	Vas	137,8	14,6
Vámoscsalád	Vas	111,9	9,5
Vasegerszeg	Vas	163,0	12,8

### 1.6. Egyéb védettségi kategóriák

Típus	Kód	Név	Kiterjedés	Védetté nyilvánító jogszabály száma
-------	-----	-----	------------	-------------------------------------

Típus	Kód	Név	Kiterjedés	Védetté nyilvánító jogszabály száma
OJVTT	238/NP/91	Fertő-Hanság Nemzeti Park: Répce-mente	553,12 ha	1/1999. (I. 18.) KöM rendelet
HJVTT	07/17/TT/60	Dénesfa: Cziráki Kastély Parkja TT	18,5 ha (4 ha N2K)	708/1959. OTT hat.
HJVTT	07/22/TT/77	Dénesfai fás legelő TT	23,9 ha	146/1977.(VIII. 4.) VB. határozat
Ökoháló		Ökológiai hálózat (magterület)	796,8 ha	
Ökoháló		Ökológiai hálózat (ökológiai folyosó)	816,7 ha	
Ökoháló		Ökológiai hálózat (pufferterület)	12,6 ha	

Rövidítések: OJVTT: országos jelentőségű védett természeti terület; HJVTT: helyi jelentőségű védett természeti terület; Ökoháló: országos ökológiai hálózat övezete

## 1.7. Tervezési és egyéb előírások

### 1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

- A tervezési területen előforduló védett természeti területekre elfogadott és kihirdetett természetvédelmi kezelési terv nincs.

### 1.7.2. Településrendezési eszközök

- Vas megyei Önkormányzat Közgyűlése 8/2006. (IV.28) rendelete a Vas megyei Területrendezési Tervről
- Zala megyei Önkormányzat Közgyűlése 20/2006. (XII.20) rendelete a Zala megyei Területrendezési Tervről
- Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat Közgyűlése 10/2005. (VI.24.) számú rendelete és 85/2005. (VI.10.) számú határozata a Győr-Moson-Sopron Megyei Területrendezési Tervről
- Beled Város Önkormányzata Képviselő-testületének 7/2005.(VIII.01.) önkormányzati rendelete a Helyi Építési Szabályzatáról, Szűcs Ferenc vállalkozó
- Bő Község Önkormányzata Képviselő-testületének 10/2003 (IX.01) önkormányzati rendelete a településrendezési tervről, Planex Kft.
- Bük város Önkormányzatának Képviselő-testületének 6/2004. (V.12) önkormányzati rendelete, Mátis és Egri Tervező Kft.
- Chernelhádamonya Község Önkormányzata Képviselő-testületének 6/2006 (VIII.23) önkormányzati rendelete a településrendezési tervről, Modulor Kft.
- Csáfordjánosfa község Önkormányzata Képviselő-testületének 10/2005. (XI.02.) rendelete a Helyi Építési Szabályzatról, Regioplan Kft.
- Csánig Község Önkormányzata Képviselő-testületének 8/2005. (V.25) önkormányzati rendelete a Helyi Építési Szabályzatról, Diamant Kft.
- Csepreg Város Önkormányzata Képviselő-testületének 115/2002. (X.10) határozata és 15/2002. (X.10) önkormányzati rendelete a településrendezési tervről, Archigraf Bt.
- Dénesfa Község Önkormányzata Képviselő-testületének 3/2005 (IV.01.) rendelete a településrendezési tervről, Szűcs Ferenc vállalkozó



- Gőr Község Önkormányzata Képviselő-testületének 5/2003 (VI.5) önkormányzati rendelete a településrendezési tervről, Modulor Kft.
- Gyalóka, nincs elfogadott településrendezési eszköze
- Hegyfalva Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2/2012 (II.20) önkormányzati rendelete a településrendezési tervről
- Mesterháza Község Önkormányzata Képviselő-testületének 6/2006 (VII.23.) önkormányzati rendelete a településrendezési tervről, Modulor Kft.
- Répcelak Város Önkormányzata Képviselő-testületének 32/2001. (XII.13) önkormányzati rendelete a Helyi Építési Szabályzatról, Mátis és Egri Kft.
- Répceszemere Község Önkormányzata Képviselő-testületének 53/2006.(XII.13.) határozata a településrendezési tervről, Regioplan Kft.
- Répceszentgyörgy Község Önkormányzata Képviselő-testületének 9/2012(VI.20.) önkormányzati rendelete a településrendezési tervről, Virányi Építész Stúdió Kft.
- Szakony Község Önkormányzata Képviselő-testületének 1/2007.(I.25.) rendelete a helyi építési szabályzatról és szabályozási tervről, Modulor Tervező és Mérnöki Szaktanácsadó Kft.
- Tompaládony Község Önkormányzata Képviselő-testületének 6/2002 (VII.25.) önkormányzati rendelete a településrendezési tervről, Modulor Kft.
- Vámoscsalád Község Önkormányzata Képviselő-testületének 9/2006.(VI.15.) rendelete a településrendezési tervről, Diamond Kft.
- Vasegerszeg Község Önkormányzata Képviselő-testületének 4/2004. (IV.26) rendelete a Helyi Építési Szabályzatról, F és F Építő, Tervező és Fővállalkozó Bt.
- Zsira Község Önkormányzata Képviselő-testületének 10/2001.(XII.1.) rendelete a helyi építési szabályzatról., Regioplan Kft.

#### **1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek**

- A 111. számú Soproni Körzet Erdőterve (Érvényes: 2005. I. 1. -2014. XII. 31. Törzskönyvi szám:25/2005. )
- A 321. számú Vasegerszegi erdészeti tervezési körzet második körzeti erdőterve (Érvényes: 2009.I.1. 2018.XII.31., Törzskönyvi szám: 2/2009.)

#### **1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek**

- VI/1. Vas-soproni nagyvadas vadgazdálkodási körzet vadgazdálkodási terve (Érvényes: 2007-2017)

#### **1.7.5. Halgazdálkodási tervek**

- A halászatra jogosultak haszonbérleti szerződése és üzemterve

#### **1.7.6. Vízyűjtő-gazdálkodási terv**

- 1-2 Rábca és a Fertő vízyűjtő gazdálkodási terv, Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság és Észak-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság, (Érvényes: 2010. április 1.)

#### **1.7.7. Jogerős engedélyek**

- 8189-16/2012 Répce-folyó 0+000 – 38+952 fkm közötti szakaszának vízjogi üzemelési engedély módosítása (H-10699-9/2009 engedély módosítása).

## 2. Veszélyeztető tényezők

### 2.1. A közösségi jelentőségű területen belül ható veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége *	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A03.01	intenzív, vagy intenzívebb kaszálás	M	20	Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon ( <i>Molinion caeruleae</i> ) (6410), Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei (6440) – negatív, állományok fajszerkezénné válása Vérfű hangyaboglárka ( <i>Maculinea teleius</i> ), Zanótboglárka ( <i>Maculinea nausithusus</i> ) – negatív, a fajok életmenete szempontjából nem megfelelő időpontban végzett kaszálás teljes állományokat irthat ki
A03.03	kaszálás felhagyása/hiánya	M	30	Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon ( <i>Molinion caeruleae</i> ) (6410), Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei (6440) – negatív, gyomosodás, erdősödés Vérfű hangyaboglárka ( <i>Maculinea teleius</i> ), Zanótboglárka ( <i>Maculinea nausithusus</i> ) – negatív, tápnövény eltűnése, megritkulása, az élőhelyen a magas aranyvessző terjedése
A04.03	pásztorkodás felhagyása, legeltetés hiánya	M	50	Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon ( <i>Molinion caeruleae</i> ) (6410), Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei (6440) – negatív, a kaszálással szemben kevésbé homogenizál
B02	erdőgazdálkodás (beleértve az ültetvényeket is)	M	10	Enyves éger ( <i>Alnus glutinosa</i> ) és magas kőris ( <i>Fraxinus excelsior</i> ) alkotta ligeterdők ( <i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i> ) (91E0), Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal ( <i>Ulmion minoris</i> ) (91F0) – negatív, természetes élőhelyek átalakítása, legalább időszakos megsemmisülése Enyves éger ( <i>Alnus glutinosa</i> ) és magas kőris ( <i>Fraxinus excelsior</i> ) alkotta ligeterdők ( <i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i> ) (91E0), Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus</i>

A HUFH20010 Répce-mente kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége *	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
				<i>robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal ( <i>Ulmion minoris</i> ) (91F0) – pozitív, új élőhelyek létrehozása <i>Nyugati pisedenevér</i> ( <i>Barbastella barbastellus</i> ), <i>Közönséges denevér</i> ( <i>Myotis myotis</i> ), <i>Hegyesorrú denevér</i> ( <i>Myotis blythii</i> ) – negatív, élőhelyek időszakos megsemmisülése
B01.02	beerdősítés / fásítás idegenhonos fajokkal	M	2	<i>Kékperjés láprétek meszes, tözeges vagy agyagbemosódásos talajokon</i> ( <i>Molinion caeruleae</i> ) (6410), <i>Folyóvölgyek Cnidion dubii</i> hoz tartozó <i>mocsárrétjei</i> (6440) – negatív, élőhelyek megsemmisülése <i>Közönséges denevér</i> ( <i>Myotis myotis</i> ) - negatív, élőhelyek megsemmisülése
B02.03	erdei aljnövényzet eltávolítása	M	10	<i>Nyugati pisedenevér</i> ( <i>Barbastella barbastellus</i> ), <i>Közönséges denevér</i> ( <i>Myotis myotis</i> ), <i>Hegyesorrú denevér</i> ( <i>Myotis blythii</i> ) – negatív, táplálkozó területek károsodása
B02.04	lábon álló és/vagy elfekvő holt faanyag eltávolítása	H	10	<i>Skarlátbogár</i> ( <i>Cucujus cinnaberinus</i> ), <i>Kék pattanóbogár</i> ( <i>Limoniscus violaceus</i> ), <i>Nagy szarvasbogár</i> ( <i>Lucanus cervus</i> ), <i>Nyugati pisedenevér</i> ( <i>Barbastella barbastellus</i> ), <i>Közönséges denevér</i> ( <i>Myotis myotis</i> ), <i>Hegyesorrú denevér</i> ( <i>Myotis blythii</i> ) – negatív, élő- és bűvőhelyek megsemmisülése
B03	erdészeti kitermelés újraterelítés vagy természetes felújulás nélkül	M	1	<i>Nagy hőscincér</i> ( <i>Cerambyx cerdo</i> ), <i>Skarlátbogár</i> ( <i>Cucujus cinnaberinus</i> ), <i>Kék pattanóbogár</i> ( <i>Limoniscus violaceus</i> ), <i>Nagy szarvasbogár</i> ( <i>Lucanus cervus</i> ) – negatív, a dénesfai legelőerdő fájának kivágása és a pótlások elmaradása
B04	biocid termékek, hormonok, kemikáliák használata	M	50	<i>Nagy hőscincér</i> ( <i>Cerambyx cerdo</i> ), <i>Skarlátbogár</i> ( <i>Cucujus cinnaberinus</i> ), <i>Kék pattanóbogár</i> ( <i>Limoniscus violaceus</i> ), <i>Nagy szarvasbogár</i> ( <i>Lucanus cervus</i> ) – negatív, egyedek közvetlen pusztulása <i>Nyugati pisedenevér</i> ( <i>Barbastella barbastellus</i> ), <i>Közönséges denevér</i> ( <i>Myotis myotis</i> ), <i>Hegyesorrú denevér</i> ( <i>Myotis blythii</i> ) – negatív, táplálékállatok pusztulása, méreganyagok felhalmozódása
F03.01.01	vadak károkozása (túltartott vadállomány)	H	40	<i>Enyves éger</i> ( <i>Alnus glutinosa</i> ) és <i>magas kőris</i> ( <i>Fraxinus excelsior</i> ) alkotta <i>ligeterdők</i> ( <i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> ,

A HUFH20010 Répce-mente kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége *	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
				<p><i>Salicion albae</i>) (91E0), Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i>, <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i>, <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>) (91F0) – negatív, természetes felújítás korlátozása</p> <p>Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>) (6410), Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>hoz tartozó mocsárrétjei (6440) – negatív, gyepek feltúrása, gyomosodás</p>
H01.05	diffúz felszíni vízszennyezés mezőgazdasági, vagy erdészeti tevékenység miatt	M	5	<p>Alföldektől a hegyvidékekig előforduló vízfolyások <i>Ranunculion fluitantis</i> és <i>Callitricho-Batrachion</i> növényzettel (3260), Iszapos partú folyók részben <i>Chenopodion rubri</i>, és részben <i>Bidention</i> növényzettel (3270), Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>) (6410), Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>hoz tartozó mocsárrétjei (6440), Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>) (91E0), Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i>, <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i>, <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>) (91F0) – negatív, élőhelyek átalakulása, nitrogénkedvelő fajok dominanciája</p>
I01	idegenhonos inváziós fajok jelenléte	H	100	<p>Alföldektől a hegyvidékekig előforduló vízfolyások <i>Ranunculion fluitantis</i> és <i>Callitricho-Batrachion</i> növényzettel (3260), Iszapos partú folyók részben <i>Chenopodion rubri</i>, és részben <i>Bidention</i> növényzettel (3270), Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>) (6410), Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i>hoz tartozó mocsárrétjei (6440), Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>) (91E0), Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i>, <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i>, <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>)</p>

A HUFH20010 Répce-mente kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége *	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
				(91F0) – negatív, élőhelyek átalakulása, természetes fajok kiszorulása <i>Vérfű hangyaboglárka (Maculina teleius), Zanótboglárka (Maculinea nausithousus)</i> – negatív, tápnövény eltűnése, megritkulása
J02	emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	5	Alföldektől a hegyvidékekig előforduló vízfolyások <i>Ranunculion fluitantis</i> és <i>Callitricho-Batrachion</i> növényzettel (3260), Iszapos partú folyók részben <i>Chenopodion rubri</i> , és részben <i>Bidention</i> növényzettel (3270) – negatív, élőhelyek kialakulási lehetőségeinek megváltozása <i>Kékperjés láprétek meszes, tözezes vagy agyagbemosódásos talajokon (Molinion caeruleae) (6410), Folyóvölgyek Cnidion dubiihoz tartozó mocsárrétjei (6440), Enyves éger (Alnus glutinosa) és magas kőris (Fraxinus excelsior) alkotta ligeterdők (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae) (91E0), Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén Quercus robur, Ulmus laevis és Ulmus minor, Fraxinus excelsior vagy Fraxinus angustifolia fajokkal (Ulmion minoris) (91F0)</i> – negatív, élőhelyek kiszáradása, átalakulása
J02.02.01	üledékkotrás, kitermelés	M	5	Alföldektől a hegyvidékekig előforduló vízfolyások <i>Ranunculion fluitantis</i> és <i>Callitricho-Batrachion</i> növényzettel (3260), Iszapos partú folyók részben <i>Chenopodion rubri</i> , és részben <i>Bidention</i> növényzettel (3270), Erdei szitakötő ( <i>Ophiogomphus cecilia</i> ), Tompa folyamkagyló ( <i>Unio crassus</i> ) – negatív, egyedek tömeges pusztulása, élőhelyi körülmények megváltozása
J02.05	hidrológiai viszonyok módosítása, általános	M	100	Alföldektől a hegyvidékekig előforduló vízfolyások <i>Ranunculion fluitantis</i> és <i>Callitricho-Batrachion</i> növényzettel (3260), Iszapos partú folyók részben <i>Chenopodion rubri</i> , és részben <i>Bidention</i> növényzettel (3270) Erdei szitakötő ( <i>Ophiogomphus cecilia</i> ), Tompa folyamkagyló ( <i>Unio crassus</i> ) – negatív, egyedek tömeges pusztulása, élőhelyi körülmények megváltozása
J02.05.04	víztározók	M	5	Erdei szitakötő ( <i>Ophiogomphus cecilia</i> ), Tompa folyamkagyló ( <i>Unio crassus</i> ) –

A HUFH20010 Répce-mente kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége *	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
				negatív, élőhelyi körülmények megváltozása
J02.05.05	törpe vízművek, duzzasztók	M	5	<i>Erdei szitakötő (Ophiogomphus cecilia)</i> , <i>Tompa folyamkagyló (Unio crassus)</i> – negatív, élőhelyi körülmények megváltozása <i>Vágó csík (Cobitis taenia)</i> , <i>Halványfoltú küllő (Gobio albipinnatus)</i> – negatív, hosszirányú mozgás gátlása
J02.03.01	nagy léptékű vízelvezetés	M	100	<i>Nagy tűzlepke (Lycaena dispar)</i> – negatív, a lecsapolás, mederrendezés, mederkaszálás az élőhelyeit károsíthatja <i>Vérfű hangyaboglárka (Maculina teleius)</i> , <i>Zanótboglárka (Maculinea nausithous)</i> – negatív, élőhely átalakulása
J02.05.02	belvízviszonyok megváltoztatása	H	100	<i>Alföldektől a hegyvidékekig előforduló vízfolyások Ranunculion fluitantis és Callitricho-Batrachion növényzettel (3260), Iszapos partú folyók részben Chenopodion rubri, és részben Bidention növényzettel (3270), Kékperjés láprétek meszes, tözegecs vagy agyagbemosódásos talajokon (Molinion caeruleae) (6410), Folyóvölgyek Cnidion dubiihoz tartozó mocsárrétjei (6440), Enyves éger (Alnus glutinosa) és magas kőris (Fraxinus excelsior) alkotta ligeterdők (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae) (91E0), Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén Quercus robur, Ulmus laevis és Ulmus minor, Fraxinus excelsior vagy Fraxinus angustifolia fajokkal (Ulmion minoris) (91F0) – negatív, élőhelyek átalakulása, természetes fajok kiszorulása, özönnövények</i>
J02.10	vízi és parti vegetáció kezelése csatornázási célokból	M	5	<i>Alföldektől a hegyvidékekig előforduló vízfolyások Ranunculion fluitantis és Callitricho-Batrachion növényzettel (3260), Iszapos partú folyók részben Chenopodion rubri, és részben Bidention növényzettel (3270), Enyves éger (Alnus glutinosa) és magas kőris (Fraxinus excelsior) alkotta ligeterdők (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae) (91E0) – negatív, élőhely megsemmisülése</i> <i>Nagy tűzlepke (Lycaena dispar) –</i>

A HUFH20010 Répce-mente kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége *	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
				negatív, tápnövények lekaszálása <i>Erdei szitakötő (Ophiogomphus cecilia)</i> , <i>Tompa folyamkagyló (Unio crassus)</i> – negatív, élőhely megsemmisülése <i>Közönséges denevér (Myotis myotis)</i> – negatív, táplálkozóterület változása

\*Magyarázat: H (High) – jelentős, M (Medium) – közepesen jelentős, L (Low) – kevésbé jelentős

## 2.2. A közösségi jelentőségű területre kívülről ható veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
B02.01.02	erdő felújítás idegenhonos fajokkal	H	10	<i>Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (Molinion caeruleae) (6410), Folyóvölgyek Cnidion dubiihoz tartozó mocsárrétjei (6440), Enyves éger (Alnus glutinosa) és magas kőris (Fraxinus excelsior) alkotta ligeterdők (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae) (91E0), Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén Quercus robur, Ulmus laevis és Ulmus minor, Fraxinus excelsior vagy Fraxinus angustifolia fajokkal (Ulmion minoris) (91F0) – negatív, potenciálisan invázióssá váló fajok terjedése</i>
I01	idegenhonos inváziós fajok jelenléte	H	100	<i>Alföldektől a hegyvidékekig előforduló vízfolyások Ranunculion fluitantis és Callitriche-Batrachion növényzettel (3260), Iszapos partú folyók részben Chenopodion rubri, és részben Bidention növényzettel (3270), Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (Molinion caeruleae) (6410), Folyóvölgyek Cnidion dubiihoz tartozó mocsárrétjei (6440), Enyves éger (Alnus glutinosa) és magas kőris (Fraxinus excelsior) alkotta ligeterdők (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae) (91E0), Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén Quercus robur, Ulmus laevis és Ulmus minor, Fraxinus excelsior vagy Fraxinus angustifolia fajokkal (Ulmion minoris) (91F0) – negatív, folyamatos visszafertőződés</i>
J02	emberi hatásra változó	M	100	<i>Alföldektől a hegyvidékekig előforduló</i>



A HUFH20010 Répce-mente kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
	vízáramlási viszonyok			vízfolyások <i>Ranunculion fluitantis</i> és <i>Callitriche-Batrachion</i> növényzettel (3260), Iszapos partú folyók részben <i>Chenopodion rubri</i> , és részben <i>Bidention</i> növényzettel (3270), Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon ( <i>Molinion caeruleae</i> ) (6410), Folyóvölgyek <i>Cnidion dubii</i> hoz tartozó mocsárrétjei (6440), Enyves éger ( <i>Alnus glutinosa</i> ) és magas kőris ( <i>Fraxinus excelsior</i> ) alkotta ligeterdők ( <i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i> ) (91E0), Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal ( <i>Ulmion minoris</i> ) (91F0) – negatív, települések és mezőgazdasági területek árvíz- és belvízvédelme

\*Magyarázat: H (High) – jelentős, M (Medium) – közepesen jelentős, L (Low) – kevésbé jelentős

### 3. Kezelési feladatok meghatározása

#### 3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

A terület legfontosabb természetvédelmi célja a kis és közepes domb- és síkvidéki vízfolyások völgyében zajló természetes folyamatok dinamikájának megőrzése, a rá jellemző természeti értékek, veszélyeztetett közösségek és fajok számára szükséges ökológiai feltételek biztosítása. Ebbe a körbe tartoznak mindennek előtt az ártéri gyepterületek, a hozzájuk kötődő, ideiglenes, vagy időszakos vízborítású, mélyebb fekvésű élőhely foltokkal (egykori és jelenleg is működő ágak, ágmaradványok, erek, illetve egyéb domborzati süllyedések). Ugyanígy meghatározó elemek az ártér magasabb fekvésű részein kialakult puhafás és – itt főként – keményfás ligeterdők, a maguk sajátos, változatos életközösségével és a gazdasági erdőként való művelés elhagyásából eredő magas holtfa arány miatt különösen értékes szaproxyl társulásokkal. A vízfolyást kísérő, víztestet árnyaló, partot stabilizáló, őshonos és a társulásra jellemző fafajokból álló faállomány ugyancsak létfontosságú elemét képezi a folyóvölgyi élőhely komplexumnak. Az élőhely komplexum legfontosabb dinamikus eleme a többé-kevésbé rendszeresen bekövetkező és változatos vízborítással, illetve tartamossággal jellemezhető árvízi állapot, mely a hazai folyóvízi életközösségek számára egyre inkább beszűkülő, illetőleg módosuló (csak a gátak közti hullámtérre szorítózkodó) természetes zavarás, ezért ennek megőrzése szintén kiemelt természetvédelmi cél.

##### 3.1.1. Általános célkitűzések

- A Natura 2000 terület természetvédelmi célkitűzése az azon található, a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.
- A nagyvad, elsősorban a vaddisznó és a szarvas, okozta természetvédelmi károk csökkentése
- A terület látogatásából és a területen történő mozgásból (pl. gépjárművek, gyalogosok, lovasok, kerékpárosok) adódó károk megelőzése, mérséklése.
- A területen található mesterséges élőhelyek (pl. szántók, faültetvények) átalakítása a termőhelynek megfelelő természetes élőhely-típussá.

##### 3.1.2. Specifikus célkitűzések

###### Vízfolyások

- A vízfolyások természetes mederépítő és -bontó folyamatainak biztosítása.
- A szabályozott és mesterséges szakaszokon a természetes meder és vízjárás legalább részleges helyreállítása.
- A természetes árterületek rendszeres, a természetes vízjárásnak megfelelő, időszakos elöntésének biztosítása, ahol ez lehetséges.
- A természetes mederárnyékolás helyreállítása.

### **Láprétek**

- Mocsárrétek cserjésedésének és erdősödésének megakadályozása. Mocsárrétek gyepfelszín károsodásának megelőzése.
- Az idegenforgalom és területhasználat okozta taposási kár mérséklése, illetve megszüntetése.
- Özönnövények megjelenésének megakadályozása, visszaszorítása.

### **Ligeterdők**

- Folyamatos, a természetes erdőképnek (fajösszetétel, szerkezet, korosztály) megfelelő erdőborítás biztosítása az élőhely-típusoknak megfelelő termőhelyeken.
- A nagy kiterjedésű (>1-2 ha) fiatalosok, tarvágások és véghasználati területek kialakulásának megelőzése, a már meglévőkön természetes erdőképnek megfelelő erdők kialakítása.
- Az odvas fák, lábon száradó és földön fekvő holtfa jelenleginél nagyobb mennyiségben történő biztosítása (megőrzése) a hozzá kötődő állatvilág védelme érdekében. Magyarázat: Az erdőrészletben található holtfa mennyisége a korral erősen változik. Idős állományokban (szálas) a képződő száradék 5%-nak visszahagyása és a még élő, odvas faegyedek kímélete megfelel a célkitűzésnek.
- A vegyszeres gyomirtás (elsősorban siskanád és szeder ellen) megelőzése megfelelő erdőműveléssel az aljnövényzet védelme érdekében.
- Az állományokban meglévő, de ott természetes körülmények között nem élő fajok, elsősorban az özönnövények (pl. gyalogakác, amerikai kőris, akác, bálványfa) eltávolítása, illetve megtelepedésük megakadályozása.
- Erdőszegélyek kímélete az erdőhasználat során.
- A meglévő part menti puhafaligetek kivonása a fatermelési célú erdőművelésből és a vízügyi munkák során ezek kímélete.
- Az árnyékoló puhafás állomány helyreállítása a kisvízfolyások mentén.

### **Csáfordjánosfai Tőzikés-erdő**

- Természetes folyamatok érvényesülésének biztosítása minimális beavatkozásokkal (özönfajok eltávolítása, útra dőlő fák szétدارabolása)

### **A Répce Nagygeresd és Dénesfa közötti szakasza**

- A folyóvölgy vízellátás javítása a Répce medersüllyedésének megakadályozásával, illetve az egykori vízimalmok rehabilitációjával
- A meglévő természetes meder szabályozásának megakadályozása.
- A természetes ártér időszakos elöntésének biztosítása. Nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*), közönséges denevér (*Myotis myotis*)
- Az denevérállomány faunisztikai felmérésének folytatása és az egyes fajok gyakoriságának megállapítása.
- A bűvőhelynek alkalmas odvas fákat tartalmazó erdőrészletek megőrzése az erdészeti munkák során.

### **Vöröshasú unka (*Bombina bombina*) és dunai tarajos gőte (*Triturus dobrogicus*)**

- Állandó, vagy legalább az év jelentős részében megmaradó vízborítású, halmentes kisvizek fenntartása.
- Az időszakos vízborítású területek megőrzése, ebben a földhasználók érdekeltté tétele.

### **Nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)**

Az ismert élőhelyeken és potenciális előfordulási területeken a vízfolyások, csatornák, vízállások mentén a parti növényzet kímélete.

### **Zanótboglárka (*Maculinea nausithous*) és vérfű-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*)**

- Az ismert populációk élőhelyein mozaikos kaszálás alkalmazása, jelentős arányú menedék területek fennhagyásával.
- Inváziós fajok (főként magas aranyvessző) terjedésének megakadályozása.
- Nádasodás visszaszorítása.
- Megfelelő vízellátottság biztosítása, a vízelvezetés megszüntetése.

### **Erdei szitakötő (*Ophiogomphus cecilia*) és tompa folyamkagyló (*Unio crassus*)**

- Az élőhelyül szolgáló vízfolyások vízminőségének megőrzése, illetve javítása.
- Az élőhelyi változatosság fenntartása, különösen az eltérő áramlású terek fenntartása, illetve kialakulásuk elősegítése elsősorban a durva homok-sóder frakcióban.
- A part menti árnyaló állományok fenntartása, megőrzése.
- A vízfolyások tápanyag terhelésének és szennyezésének csökkentése pufferzóna fenntartásával és/vagy kialakításával, illetve a pontszerű szennyezőforrások felszámolásával.

### **Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*)**

- Tövisek cserjés (kökény, galagonya, vadvörte) állományok, szegélyek, mezsgyék, csoportok fenntartása, kímélete, a záródás megakadályozása mellett, rendszeres gyérítéssel.

### **Vágó csík (*Cobitis taenia*)**

- Eltérő áramlású terek fenntartása, kialakítása, különösen a vízben képződő kisebb akadályok, behullott fatörzsek megtartásával ott, ahol a lefolyási viszonyok ezt lehetővé teszik.

### **Halványfoltú küllő (*Gobio albipinnatus*)**

- Az élőhelyi változatosság fenntartása, eltérő áramlású terek biztosítása.
- Homokpadok kialakulásának elősegítése, fenntartásuk.

### **Szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*)**

- Az élőhelyi változatosság fenntartása, eltérő áramlású terek biztosítása.
- Kagylók számára alkalmas aljzatú és oxigén ellátottságú, növényzetben gazdag vizek fenntartása

### **Vidra (*Lutra lutra*)**

- Ökológiai folyosók biztosítása.

### **3.2. Kezelési javaslatok**

A természetvédelmi kezeléseknek és beavatkozásoknak a terület jelenlegi állapotában való fennmaradását, továbbá a természetes folyamatok lehetőség szerint mind szélesebb körben való érvényesülését, illetőleg – szükség esetén – az ökológiai feltételek javítását kell szolgálniuk úgy, hogy általuk ne lehetetlenüljön el a területen folyó és a természetvédelmi munkával összehangolható gazdálkodási tevékenység. Ugyanakkor szükségszerűen plasztikusan kell megtervezni a kezeléseket ahhoz, hogy a vízfolyás természetes sajátságát jelentő időszakos és viszonylag gyors lefolyású árvízi helyzeteket kezelni lehessen. Ebből adódóan az egyes kezelések megvalósítását nem szabad kötött, fix időponthoz kötni, be kell építeni – bizonyos esetekben – az időzítés csúsztatásának lehetőségét, a megcélzott fajok és közösségek toleranciájának figyelembe vételével, vagy bizonyos években egyes beavatkozások elmaradásával is lehet számolni. Ennek az elvnek mindenképp érvényesülni kell, mivel a terület nagy részén egy dinamikusan változó, árvizektől nem mentesített, ártéri élőhely komplexum fenntartása a cél, nem pedig az áradások kizárása, az előre beütemezett feladatok (pl. kaszálás) elvégzése érdekében!

#### **3.2.1. Élőhelyek kezelése**

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg. Az itt megfogalmazott előírás-javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára. Ennek érdekében itt megfogalmazásra kerülnek olyan előírás-javaslatok, amelyek alapul szolgálnak a jövőbeli támogatási programok kidolgozásához. A gazdálkodók számára ezek az előírás-javaslatok a jelen terv alapján kötelezettséget nem jelentenek, betartásuk csak támogatási programokon keresztül, önkéntes vállalás formájában válhat csak kötelezővé. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási tervezetekre az előírásokra csak utalást tesz.

#### **A) Gazdálkodáshoz nem köthető általános javaslatok**

##### **Turizmus**

- A tervezési terület turisták által intenzíven látogatott területe tavaszi tőzike (*Leucojum vernum*) virágzási idejében a Csáfordjánosfai tőzikes erdő Tőzike-tanösvénye. A virágzási idő alatt akár 200 fő is tartózkodik egy időben az erdőben, nem elhanyagolható taposási kárt okozva. Az erdő területén kiépített pallóssal (a talaj felszínétől elemelve, hogy a vízáramlás biztosított maradjon) szükséges korlátozni a turisták mozgását. A pallójárda folyamatos fenntartást, rendszeres karbantartást igényel, azonban a megnövekedett turisztikai igények másképp nem elégíthetők ki a környező élőhelyek károsodása nélkül.

- A Répce mentén a növekedő lovas és kerékpáros turizmus kezelésére hosszú távú koncepció (útvonalak, pihenőhelyek, fenntartó szervezet, gazdálkodási ütközések elkerülése stb.) kidolgozására van szükség az érdekelt felek bevonásával.
- A területen és környezetében kizárólag biológiai szűnyogirtás végezhető.

### **Közlekedés**

- Új, átmenő forgalommal járó utakat (pl. M9) azokon a szakaszokon kell kialakítani, ahol a folyó mentén természetes élőhelyek nem találhatók. A keresztezés kialakításakor nagy nyílású hidakat kell alkalmazni, amelyek nem gátolják a meder esetleges átrendeződését és az élővilágnak a meder mentén történő mozgását.
- A meglévő földutakon kívül új földutak kialakítása nem támogatott.
- A gyepeken a gépjárművek, a kezelést végző mezőgazdasági gépek kivételével, közlekedését korlátozni szükséges.

### **Bányászat**

A területen a jelenleg működő (műszaki üzemi tervvel rendelkező) bányákon kívül új, külszíni bányászattal járó bányatelek kialakítása nem támogatható. *az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény 17.§ (6) és 18.§ (5) bekezdése*

## **B) Gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok**

### **3.2.1.1.1. Gyepgazdálkodás**

A kategóriában 3 kezelési egység került lehatárolásra az élőhely természetessége alapján. A Répce mentén található jó állapotú gyepek általában igénylik a rendszeres gyephasználatot, ennek hiányában megindul a gyomosodásuk és erdősödésük. A gyepek természetkímélő, kaszálással vagy legeltetéssel történő hasznosítása (GY-01) biztosítja a gyepek hosszú távú fennmaradását.

A gyomosodó, leromlott állapotú gyepek, illetve a lágyszárú özönnövények dominálta élőhelyek kezelése kiemelt fontosságú. Egyrészt ezeknek az élőhelyeknek az állapota megfelelő használattal (GY-02) viszonylag könnyen javítható, így a közösségi jelentőségű élőhelyek kiterjedése növelhető a területen, másrészt jelenlétük veszélyezteti a meglévő jó állapotú gyepeket, hiszen folyamatosan magforrásként terjesztik a gyomok és az özönnövények magjait.

A terület mély fekvésű, intenzíven kezelt, vagy felhagyott szántói kerültek a (GY-3) egységbe. Itt részben az intenzív művelés fenntartásához szükséges vízelvezetés, valamint az ennek hatására fellépő gyomosodás okoz problémát. A mély fekvésű területek a gazdálkodás felhagyása után általában maguktól is regenerálódnak, néhány év alatt összefüggő nádas alakul ki a területen.

### **Vadgazdálkodás**

A nagyvad állomány mai sűrűsége mellett erdőfelújítás természetes úton nem, vagy csak igen nehezen oldható meg a területen. A nagyvad okozta problémák hosszú távú megoldása csak a vadállomány jelentős, a tényleges ökológiai eltartóképességnek megfelelő csökkentésével biztosítható. A vadállomány sűrűségének jelentős csökkentése az erdők természetes felújítását elősegíti és a gyepekben okozott károsításokat is elfogadható mértékűre szoríthatja vissza.

A 269/2007. (X.18.) Korm. rend. 4.§ (5) bekezdése értelmében vadgazdálkodási létesítmény elhelyezésére csak a vadászati hatóság engedélye mellett van lehetőség. A gyepterületen „szóró” elhelyezése természetvédelmi szempontból nem támogatható. Egyéb vadászati létesítmények les, vadbefogó udvar stb. elhelyezése egyedi elbírálás mellett, a jelölő élőhelyek károsodását megakadályozó egyedi korlátozásokkal engedélyezhető. Vadászati létesítmény elhelyezésekor annak megközelítését már létező nyomvonalon vagy oly módon kell megoldani, hogy a gyepterületen gépjárművel való tartamos közlekedés ne okozza annak feltörését, felcsapázását. A földön fészkelő madarak, illetve az apróvad szaporulatának védelme érdekében támogatandó a vadászható emlős és szárnyas ragadozók engedélyezett módszerekkel történő visszaszorítása.

#### Kötelező előírások

- 269/2007. (X.18.) Korm. Rend. 4.§ (5): Vadgazdálkodási létesítmények, berendezések kialakításához a vadászati hatóság engedélye szükséges.

#### Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

- Szóró, sózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki. (VA01)
- A terület egészén a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni. (VA02)

A nagyvad állomány csökkentésére egy lehetőség a vadászati hatóság által előírt éves keretszámok növelése és az előírás szigorú betartatása.

#### Erdőgazdálkodás

A tervezési területen található erdőállományok igen változatos képet mutatnak, a teljesen leromlott idegenhonos állományoktól a jó természetességi állapottal rendelkező keményfás galéria erdőig sokféle állomány található. A fenntartási terv keretében javasolt intézkedések célja a jó természeti állapotú erdők állapotának megőrzése, a leromlott állapotúak javítása és a tájidegen faállományok kiterjedésének csökkentése, továbbá új erdőállományok létrehozása. Az erdőkre vonatkozó kezelési irányelveket az alábbiakban foglaljuk össze:

- A Répce medre mentén, teljes hosszban kívánatos egy változó szélességű, őshonos fajokból álló változatos kor- és állományszerkezetű árnyaló állomány fenntartása vagy kialakítása.
- A meglévő kemény- és puhafafaligetekben folyamatos, a természetes erdőképnek (fajösszetétel, szerkezet, korosztály) megfelelő erdőborítás biztosítása az élőhely-típusoknak megfelelő termőhelyeken.
- A természetes és természetközeli erdőkben a nagy kiterjedésű (>1-2 ha) fiatalosok, tarvágások és véghasználati területek kialakulásának megelőzése, a már meglévőkön természetes erdőképnek megfelelő erdők kialakítása.
- Az odvas fák, lábön száradó és földön fekvő holtfa jelenleginél nagyobb mennyiségben történő biztosítása (megőrzése) a hozzá kötődő állatvilág védelme érdekében.
- A vegyszeres gyomirtás (elsősorban siskanád és szeder ellen) megelőzése megfelelő erdőműveléssel az aljnövényzet védelme érdekében.

- Az állományokban meglévő, de ott természetes körülmények között nem élő fajok, elsősorban az özönnövények (pl. gyalogakác, amerikai kőris, akác, bálványfa) eltávolítása, illetve megtelepedésük megakadályozása.
- Csáfordjánosfa 1 erdőtag: A Csáfordi-erdő/Tőzikés-erdő több évtizede faanyagtermelést nem szolgáló módon történő művelésének üzemmódként történő megjelenítése és a természetes erdődinamikai folyamatok minimális beavatkozással történő fenntartása.
- Dénesfa 16 és 17 erdőtagok: A felújítások során törekedni kell az őshonos fafajokkal (tölgy, cser, kőris) történő felújításra és a változatos korszerkezet kialakítására. Az őshonos állományokban a termelések során fennhagyandó hagyásfafoltok tartamos fennmaradását biztosítani szükséges.

### **Vízgazdálkodás**

Az ártéri közösségek éltető eleme és a természetes dinamikát leginkább meghatározó eleme az időszakos elöntés. A VZ-01 kezelési egység a Répce medrét és közvetlen környezetét foglalja magába.

- Az áradások alkalmával kialakult vízborítás mielőbbi levezetését nem indokolja az emberi települések védelme (a települések gáttal be vannak védve). A jelenleg meglévő, lefolyást segítő árkok és erek megfelelő helyeken való ledugózása az élőhely minőségének javítását célzó, fejlesztési intézkedés, melyet az érintett területekre, gazdálkodókra és az érintett szomszédos területekre esetre szabottan kell kialakítani. A víz visszatartását célzó ledugózást úgy kell kialakítani, hogy megfelelő, fix küszöb kialakításával az áradások alkalmával a víz bejutása lehetővé váljon, a visszafelé való áramlást pedig – megfelelően kialakított korona szint révén – csökkentse, illetve meggátolja. Az árkokban, erekben így kialakuló vízborítással a mocsári növényzet számára létesül élettér (huzamosabb időre), kételtűek számára szaporodóhely, vízből táplálkozó madarak számára táplálék forrás (pl. fekete gólya), valamint a nagy tűzlepke számára alkalmas élőhely.
- A Répce természetes szakaszainak kezelése: Legfeljebb a lefolyást gátló uszadék eltávolítása engedhető meg időszakonként. A lefolyást nem gátló, beágyazódott uszadék a vízi életközösség számára fontos élettér, menedék terület a lesodródás ellen, ugyanakkor az eltérő áramlású terek kialakításában és fenntartásában is fontos szerepet játszik, ezért fontos az, hogy csak a valóban a hidakat veszélyeztető és komolyabb hordalék, uszadék torlódást okozó tárgyakat szabad kiemelni a rendszerből. Egyéb beavatkozás eseti egyeztetés alapján, szükség esetén hatósági engedélyek beszerzése után végezhető, elsősorban közbiztonsági, környezetvédelmi vagy közegészségügyi okokból.
- A Répce szabályozott szakaszainak kezelése: A szabályozott, csatornaként funkcionáló szakaszokon a meder mentén telepített őshonos faállományok biztosította árnyalással, illetve féloldalas mederkezeléssel szükséges biztosítani a természetesebb folyóképet.
- A Répce mentén (meder és part) előforduló özönnövényeket vissza kell szorítani, elsősorban gyakori (min. évi kétszeri) kaszálással, szükség esetén kémiai irtással.
- A Répce és a kapcsolódó árkok, illetve műtárgyak működtetésére vonatkozó vízjogi engedélyek felülvizsgálata és szükség esetén módosítása.

*A meglévő vízjogi engedélyek felülvizsgálata, szükség esetén módosítása egyértelműen hatósági feladat, ugyanakkor célszerű a fenntartóval, a természetvédelmi kezelővel, illetve a környező*



*területek tulajdonosaival együtt végezni. A széleskörű egyeztetés a felülvizsgálatot lényegesen lelassíthatja, de a későbbiekben könnyebb egy konszenzuson alapuló működés elfogadtatása.*

<b>Kezelési egység azonosítója:</b>	GY-01
<b>Érintett élőhelytípus (Á-NÉR):</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kékperjés láprétek (D2)</li> <li>• Mocsárrétek (D34)</li> <li>• Franciaperjés rétek (E1)</li> <li>• Nem zombékoló magassárrétek (B5)</li> </ul>
<b>Érintett közösségi jelentőségű élőhelytípus:</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Folyóvölgyek Cnidion dubiihoz tartozó mocsárrétjei (6440)</li> <li>• Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (Molinion caeruleae) (6410)</li> </ul>
<b>Érintett közösségi jelentőségű fajok:</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vértű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>)</li> <li>• Sárga gyapjasszövő (<i>Eriogaster catax</i>)</li> <li>• Nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>)</li> <li>• Zánótboglárka (<i>Maculinea nausithous</i>)</li> </ul>
<b>Kezelési javaslatok és előírások:</b>	<p>Kötelező előírások</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok</li> <li>• Korlátozásra javasolt mezőgazdasági műveletek <ul style="list-style-type: none"> <li>• Felülvetés nem megengedett. (GY01)</li> <li>• Vegyszeres gyomirtás nem megengedett. (GY02)</li> <li>• Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos. (GY14)</li> <li>• Tárcsázás nem megengedett. (GY10)</li> <li>• Kiszántás nem megengedett. (GY13)</li> <li>• Fogasolás nem megengedett. (GY09)</li> <li>• A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos. (GY116)</li> </ul> </li> <li>• Használat <ul style="list-style-type: none"> <li>• Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás. (GY22)</li> <li>• A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell. (GY28)</li> <li>• Erősen fertőzött foltokat sokkoló kaszálással évente legalább háromszor kezelni kell. (GY108)</li> </ul> </li> <li>• Gyeppek kialakuló cserjések és fás foltok kezelése <ul style="list-style-type: none"> <li>• A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerint érintett nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell. (GY31)</li> <li>• Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges. (GY29)</li> </ul> </li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat nem szabad eltávolítani. (GY32)</li> <li>• Legeltetés esetén             <ul style="list-style-type: none"> <li>• Legeltetési sűrűség 0,2-0,4 ÁE/ha. (GY40)</li> <li>• A legeltetés április 24. és október 31. között lehetséges. (GY45)</li> <li>• Szakaszoló legeltetés esetén legeltetési terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal. (GY48)</li> <li>• Villanypásztor használata esetén egy szakasz területe nem haladhatja meg a 20 ha-t. (GY51)</li> <li>• Villanypásztor használata esetén egy szakasz területe nem lehet kisebb 5-ha-nál. (GY53)</li> <li>• Kaszáló sarjülegeltetése kizárólag szarvasmarhával és lóval lehetséges, a kaszálás napjától számított 30 napon belül megkezdeni tilos. (GY63)</li> </ul> </li> <li>• Kaszálás esetén:             <ul style="list-style-type: none"> <li>• Kaszálás június 15. előtt a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt egyeztetés alapján lehetséges. (GY71))</li> <li>• Mozaikos kaszálás folytatása, egybefüggő kaszált terület nem haladhatja meg az 5 ha-t, vagy a terület 30%-át. A kaszálások között legalább 1 hétnek el kell telnie. (GY91)</li> <li>• 20-30% kaszálatlan terület meghagyása parcellánként. (GY96)</li> <li>• A kaszálatlan területet évente más helyen kell kialakítani. (GY99)</li> <li>• Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkének, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve a kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot és javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kell kialakítani. (GY103)</li> </ul> </li> </ul>
<p><b>Élőhelyfejlesztési és rekonstrukciós javaslatok:</b></p>	<p>A területet behálózó árokrendszer hatékony vízvezetést tesz lehetővé. Az élőhelyfejlesztés vízvisszatartással megoldható. Erre kézenfekvő megoldás a jelenlegi árokrendszer egy részének lezárása, az árokban elvezetett víz visszatartása.</p>
<p><b>Kezelési javaslatok indoklása:</b></p>	<p>A fent megfogalmazott előírás-javaslatok a kezelési egységben érintett közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok érdekében kerültek megfogalmazásra.</p>

<b>Kezelési egység azonosítója:</b>	GY-02
<b>Érintett élőhelytípus (Á-NÉR):</b>	Jellegtelen üde gyepek (OB) és cserjésedő állományaik Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (OC) Lágyszárú évelő özőnfajok állományai (OD)
<b>Érintett közösségi jelentőségű élőhelytípus:</b>	-
<b>Érintett közösségi jelentőségű fajok:</b>	-
<b>Kezelési javaslatok és előírások:</b>	<p>Kötelező előírások</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok</li> <li>• Korlátozásra javasolt mezőgazdasági műveletek <ul style="list-style-type: none"> <li>• Felülvetés nem megengedett. (GY01)</li> <li>• Vegyszeres gyomirtás nem megengedett. (GY02)</li> <li>• Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos. (GY14)</li> <li>• Tárcsázás nem megengedett. (GY10)</li> <li>• Kiszántás nem megengedett. (GY13)</li> <li>• Fogasolás nem megengedett. (GY09)</li> <li>• A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos. (GY116)</li> </ul> </li> <li>• Használat <ul style="list-style-type: none"> <li>• Kizárólag kaszálással történő hasznosítás. (GY20)</li> <li>• A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell. (GY28)</li> <li>• Erősen fertőzött ( ) foltokat sokkoló kaszálással évente legalább háromszor kezelni kell. (GY108)</li> </ul> </li> <li>• Gyepek kialakuló cserjések és fás foltok kezelése <ul style="list-style-type: none"> <li>• A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket cserjefoltokat a működési terület szerint érintett nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell. (GY31)</li> <li>• Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges. (GY29)</li> <li>• A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat nem szabad</li> </ul> </li> </ul>

	<p>eltávolítani. (GY32)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Kaszálás esetén: <ul style="list-style-type: none"> <li>• A gyepet évente legalább kétszer kell kaszálni. (GY81)</li> <li>• Kaszálás június 15. előtt a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt egyeztetés alapján lehetséges. (GY71)</li> <li>• A kaszálatlan területet évente más helyen kell kialakítani. (GY99)</li> <li>• Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkének, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve a kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot és javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kell kialakítani. (GY103)</li> </ul> </li> </ul>
<b>Élőhelyfejlesztési és rekonstrukciós javaslatok:</b>	A területet behálózó árokrendszer hatékony vízelvezetést tesz lehetővé. Az élőhelyfejlesztés vízvisszatartással megoldható. Erre kézenfekvő megoldás a jelenlegi árokrendszer egy részének lezárása, az árokban elvezetett víz visszatartása.
<b>Kezelési javaslatok indoklása:</b>	A leromlott és özönnövényekkel (pl.: Magas aranyvessző ( <i>Solidago gigantea</i> )) fertőzött gyeppek kevésbé kötött, intenzívebb kezelést igényelnek az özönnövények visszaszorulásáig. A területre jutó csapadék és az árvizekből visszamaradó vizek megtartása ezen gyeppek állapotjavulását felgyorsíthatja. Rendszeres, tervezett kaszálással a terület degradációja csökkenthető, az élőhely minősége javul.

<b>Kezelési egység azonosítója:</b>	GY-03
<b>Érintett élőhelytípus (Á-NÉR):</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Nem tűzegképző nádasok, gyékényesek tavi kákások (B1a)</li> <li>• Nem zombékoló magassásrétek (B5)</li> <li>• Mocsárrétek (D34)</li> </ul>
<b>Érintett közösségi jelentőségű élőhelytípus:</b>	-
<b>Érintett közösségi jelentőségű fajok:</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Mezei görény (<i>Mustela eversmannii</i>)</li> </ul>
<b>Kezelési javaslatok és előírások:</b>	<p>Kötelező előírások</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet a NATURA 2000 gyeppterületek fenntartásának földhasználati szabályairól Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok</li> <li>• Korlátozásra javasolt mezőgazdasági műveletek</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Felületés nem megengedett. (GY01)</li> <li>• Vegyszeres gyomirtás nem megengedett. (GY02)</li> <li>• Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos. (GY14)</li> <li>• Tárcsázás nem megengedett. (GY10)</li> <li>• Kiszántás nem megengedett. (GY13)</li> <li>• Fogasolás nem megengedett. (GY09)</li> <li>• A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos. (GY116)</li> <li>• Használat</li> <li>• Legeltetés és kaszálás tilos, a területet kezeletlenül kell fenntartani. (GY21)</li> </ul> <p>Magyarázat: kivételt képeznek az özönnövényekkel erősen fertőzött foltok, ahol az önkéntesen vállalható előírás-javaslatok a következők:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell. (GY28)</li> <li>• Erősen fertőzött foltokat sokkoló kaszálással évente legalább háromszor kezelni kell. (GY108)</li> <li>• Kaszálás esetén (özönnövény foltok kezelése):</li> <li>• Kaszálás augusztus 1. után lehetséges. (GY75)</li> <li>• Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkének, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve a kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot és javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kell kialakítani. (GY103)</li> </ul>
<p><b>Élőhelyfejlesztési és rekonstrukciós javaslatok:</b></p>	<p>A területet behálózó árokrendszer hatékony vízelvezetést tesz lehetővé. Az élőhelyfejlesztés vízvisszatartással megoldható. Erre kézenfekvő megoldás a jelenlegi árokrendszer egy részének lezárása, az árokban elvezetett víz visszatartása.</p>
<p><b>Kezelési javaslatok indoklása:</b></p>	<p>A kezelési egységbe elsősorban olyan gyepterületek tartoznak, amelyek mély fekvésűek és a rendszeres belvízborítás miatt gyakran nem kaszálhatók, ezért elnádásodtak. Természetvédelmi és a közösségi jelentőségű fajok (pl.: Molnárgörény (<i>Mustela eversmannii</i>)) szempontjából ezt nem tekintjük problémának, hiszen természetességük általában jó és az élőhely-típus hozzá tartozik az ártérhez, még ha a korábbi használatok miatt vissza is szorult. Gyepnévvisszaalakításukat nem tartjuk feltétlenül szükségesnek. Kezelést csak abban az esetben igényelnek, ha özönnövényekkel fertőződnek.</p> <p>A területre jutó csapadék és az árvizekből visszamaradó vizek megtartása ezen gyepek állapotjavulását felgyorsíthatja.</p>

### **Szántóföldi gazdálkodás**

A területen található szántóföldeket két nagy csoportba sorolhatjuk. Az első csoport (SZ-01) esetében a szántóföldi művelés közvetlen negatív hatást gyakorol a jelölő fajokra vagy élőhelyekre (pl. kemikáliák bemosódása), másrészt akadályozzák a környező jó állapotú élőhelyek fenntartásához szükséges beavatkozásokat (pl. belvízelvezetés mértékének csökkentése). Elhelyezkedésük mozaikos, a jó természetességű élőhelyek közé beékelődnek, így negatív hatásuk közvetlen. A második csoportba (SZ-02) tartozó szántókon a szántóföldi művelés nem okoz közvetlen problémát, így szántóként való művelésüket nem vagy csak minimális mértékben szükséges korlátozni, de hosszú távon ezeket is célszerű valamilyen természetközeli élőhelyé alakítani.

<b>Kezelési egység azonosítója:</b>	SZ-01
<b>Érintett élőhelytípus (Á-NÉR):</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák (T1)</li> <li>• Évelő, intenzív szántóföldi kultúrák (T2)</li> <li>• Fiatal parlag és ugar (T10)</li> </ul>
<b>Érintett közösségi jelentőségű élőhelytípus:</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>) (6410)</li> </ul>
<b>Érintett közösségi jelentőségű fajok:</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• -</li> </ul>
<b>Kezelési javaslatok és előírások:</b>	<p>Kötelező előírások</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot (HMKA) - 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet</li> </ul> <p>Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Természetközeli állapotú erdőtervi jellel ellátott láperdő és keményfás ligeterdő, illetve vizes élőhely szélétől számított 50 m-es sávban szántóföldi növénytermesztés során kemikáliák és bioregulátorok nem alkalmazhatók. (SZ17)</li> <li>• Légi kivitelezésű növényvédelem és tápanyag-utánpótlás tilos. (SZ21)</li> <li>• Totális gyomirtó szerek használata nem engedélyezhető a területen. (SZ24)</li> <li>• Fás szárú és lágyszárú energetikai ültetvény telepítése tilos. (SZ43)</li> <li>• Az időszakos- és állandó vízállások körül 3 méteres szegélyben talajművelés nem végezhető. (SZ49)</li> <li>• Mozaikos kisparcellás gazdálkodás folytatása, ahol egy tábla mérete legfeljebb 5 hektár. (SZ29)</li> <li>• 5 év átlagában a következő vetésszerkezet betartása javasolt fővetésű növények tekintetében: legalább 30% kalászos gabona, legalább 20% szálás pillangós takarmánynövény (szálás)</li> </ul>

	<p>pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke), legalább 10% zöldugar, legfeljebb 25% egyéb kultúra. (SZ38)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Szántó füves élőhelyé alakítása gyeptelepítéssel. (SZ52) <ul style="list-style-type: none"> <li>◦ Természetbarát gyepesítés, termőhelytől függően üde rét vagy száraz gyepek kialakulásának elősegítése. Tájidegen magkeverék használata tilos, csak a termőhelyre jellemző őshonos fajok vethetők. (SZ67)</li> <li>◦ A telepítést követő évtől legalább évi egyszeri kaszálás, illetve kíméletes, pásztoroló legeltetés szükséges. (SZ64)</li> </ul> </li> </ul>
<b>Élőhelyfejlesztési és rekonstrukciós javaslatok:</b>	<p>Visszagyepesítésük vagy erdősítésük a lehető leghamarabb szükséges.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Őshonos fajokból és cserjefajokból álló erdő telepítése, korábbi erdőterületen lehetséges. (SZ58)</li> <li>• Szántó vizes élőhelyé alakítása spontán gyepesedéssel. (SZ51)</li> <li>• Szántó füves élőhelyé alakítása, lucerna kultúrát követő spontán gyepesedéssel. (SZ55)</li> <li>• Tájidegen fűmagkeverékkel történő vetés tilos. (SZ63)</li> </ul> <p>Magyarázat: A szántó rekonstrukciója erdősítéssel, vagy visszagyepesítéssel is megoldható. A folyamat a művelés fennhagyását követően természetesen is végbe mehet. A gyepesítés során kerülni kell a tájidegen fűmagkeverékek alkalmazását, mivel ezek általában gyorsan növekvő, intenzíven terjedő fajokat tartalmaznak, melyek a területen a későbbiekben invazívá is válhatnak.</p>
<b>Kezelési javaslatok indoklása:</b>	<p>A szántóföldi művelés közvetlen negatív hatás gyakorol a jelölő fajokra vagy élőhelyekre (pl. kemikáliák bemosódása), másrészt akadályozzák a környező jó állapotú élőhelyek fenntartásához szükséges beavatkozásokat (pl. belvízelvezetés mértékének csökkentése).</p>

<b>Kezelési egység azonosítója:</b>	SZ-02
<b>Érintett élőhelytípus (Á-NÉR):</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák (T1)</li> <li>• Évelő, intenzív szántóföldi kultúrák (T2)</li> <li>• Kis táblás mozaikok (T6)</li> <li>• Nagyüzemi szőlők gyümölcsösök (T7)</li> <li>• Fiatal parlag és ugar (T10)</li> </ul>
<b>Érintett közösségi jelentőségű élőhelytípus:</b>	-
<b>Érintett közösségi jelentőségű fajok:</b>	-
<b>Kezelési javaslatok és</b>	Kötelező előírások



<p><b>előírások:</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot (HMKA) - 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet</li> </ul> <p>Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Természetközeli állapotú erdőtervi jellel ellátott láperdő és keményfás ligeterdő, illetve vizes élőhely szélétől számított 50 m-es sávban szántóföldi növénytermesztés során kemikáliák és bioregulátorok nem alkalmazhatók. (SZ17)</li> <li>• Légi kivitelezésű növényvédelem és tápanyag-utánpótlás tilos. (SZ21)</li> <li>• Fás szárú és lágyszárú energetikai ültetvény telepítése tilos. (SZ43)</li> <li>• Az időszakos- és állandó vízállások körül 3 méteres szegélyben talajművelés nem végezhető. (SZ49)</li> <li>• Mozaikos kis-parcellás gazdálkodás folytatása, ahol egy tábla mérete legfeljebb 5 hektár. (SZ29)</li> <li>• 5 év átlagában a következő vetésszerkezet betartása javasolt fővetésű növények tekintetében: legalább 30% kalászos gabona, legalább 20% szálas pillangós takarmánynövény (szálas pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke), legalább 10% zöldugor, legfeljebb 25% egyéb kultúra. (SZ38)</li> </ul>
<p><b>Élőhelyfejlesztési és rekonstrukciós javaslatok:</b></p>	<p>Hosszú távon (10-15 éven belül) gyepévé vagy a termőhelynek megfelelő őshonos fajokból álló erdővé alakítandó.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Őshonos fajokból és cserjefajokból álló erdő telepítése, korábbi erdőterületen lehetséges. (SZ58)</li> <li>• Szántó vizes élőhelyé alakítása spontán gyepesedéssel. (SZ51)</li> <li>• Szántó füves élőhelyé alakítása, lucerna kultúrát követő spontán gyepesedéssel. (SZ55)</li> <li>• Tájidegen fűmagkeverékekkel történő vetés tilos. (SZ63)</li> </ul> <p>Magyarázat: A szántó rekonstrukciója erdőszítéssel, vagy visszagyepesítéssel is megoldható. A folyamat a művelés fennhagyását követően természetesen is végbe mehet. A gyepesítés során kerülni kell a tájidegen fűmagkeverékek alkalmazását, mivel ezek általában gyorsan növekvő, intenzíven terjedő fajokat tartalmaznak, melyek a területen a későbbiekben invazívá is válhatnak.</p>
<p><b>Kezelési javaslatok indoklása:</b></p>	<p>A szántóföldi művelés közvetlen, jelentős negatív hatást nem gyakorol a jelölő fajokra vagy élőhelyekre, ezért a szántóföldi művelés csak minimális korlátozást igényel, de természetközeli területté történő átalakításuk a későbbiekben javasolt.</p>

**Erdőgazdálkodás**

<b>Kezelési egység azonosítója:</b>	ER-01 A Répce mentén található puhafás ligeterdők tartoznak a kezelési egységbe.
<b>Érintett élőhelytípus (Á-NÉR):</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Folyó-menti bokorfüzesek (J3)</li> <li>• Fűz-nyár ártéri erdők (J4)</li> </ul>
<b>Érintett közösségi jelentőségű élőhelytípus:</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>) (91E0)</li> </ul>
<b>Érintett közösségi jelentőségű fajok:</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vidra (<i>Lutra lutra</i>)</li> <li>• Európai hód (<i>Castor fiber</i>)</li> </ul>
<b>Kezelési javaslatok és előírások:</b>	<p>Kötelező előírások</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet A 111. számú Soproni Körzet Erdőterve (Érvényes: 2005. I. 1. -2014. XII. 31. Törzskönyvi szám:25/2005. )</li> <li>• A 321. számú Vasegerszegi erdészeti tervezési körzet második körzeti erdőterve (Érvényes: 2009.I.1. 2018.XII.31., Törzskönyvi szám: 2/2009.)</li> </ul> <p>Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével. (E10)</li> <li>• Fakitermelés augusztus 15. és február 1. között. (E44)</li> <li>• A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása. (E69)</li> <li>• Inváziós fás szárú növényfajok visszaszorítása során azok mechanikai eltávolítása a növények sikeres vegyszeres irtását követően. (E73)</li> <li>• Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése. (E65)</li> </ul>
<b>Élőhelyfejlesztési és rekonstrukciós javaslatok:</b>	Az érintett erdőkben kiemelt fontosságú a folyamatos erdőborítás fenntartása és az özönnövények visszaszorítása.
<b>Kezelési javaslatok indoklása:</b>	A kategóriába sorolt erdőknek csak kis része üzemtervezett, a nagyobb része a Répce mentén található ligeterdő sáv, illetve a medrek mentén kialakult puhafás erdő (részben a mederben, részben a gyepterületen)

	<p>ágú ingatlanokon). Természetvédelmi szempontból ezen erdők egyetlen kezelés igényelnek, az özönnövények, különösen a zöld juhar féken tartását.</p>
<b>Kezelési egység azonosítója:</b>	<p>ER-02 A kezelési egységbe kizárólag a turisztikai és természetvédelmi szempontból kiemelkedő értékű csáfordjánosfai Tőzikés-erdő tartozik.</p>
<b>Érintett élőhelytípus (Á-NÉR):</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Keményfás ártéri erdők (J6)</li> </ul>
<b>Érintett közösségi jelentőségű élőhelytípus:</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén Quercus robur, Ulmus laevis és Ulmus minor, Fraxinus excelsior vagy Fraxinus angustifolia fajokkal (Ulmenion minoris) ( 91F0)</li> </ul>
<b>Érintett közösségi jelentőségű fajok:</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Nyugati pizedenevér (<i>Barbastella barbastellus</i>)</li> <li>• Közönséges denevér (<i>Myotis myotis</i>)</li> </ul>
<b>Kezelési javaslatok és előírások:</b>	<p>Kötelező előírások</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet A 111. számú Soproni Körzet Erdőterve (Érvényes: 2005. I. 1. -2014. XII. 31. Törzskönyvi szám:25/2005. )</li> <li>• A 321. számú Vasegerszegi erdészeti tervezési körzet második körzeti erdőterve (Érvényes: 2009.I.1. 2018.XII.31., Törzskönyvi szám: 2/2009.)</li> </ul> <p>Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• A körzeti erdőtervezés során – a közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeleiben a folyamatos erdőborítást biztosító átalakító, száraló vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés. (E03)</li> <li>• Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével. (E10)</li> <li>• Fakitermelés augusztus 15. és február 1. között. (E44)</li> <li>• Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése. (E65)</li> </ul>
<b>Élőhelyfejlesztési és rekonstrukciós javaslatok:</b>	<p>Az eltűnő kocsányos tölgyek pótlására a természetes kialakuló lékekben nagy méretű csemeték ültetése egyedi védelemmel, kísérleti jelleggel.</p>
<b>Kezelési javaslatok indoklása:</b>	<p>A kezelési javaslatok a turisztikai és természetvédelmi szempontból is kiemelt értéket képviselő csáfordjánosfai Tőzikés erdő megőrzését szolgálják, zömében a meglévő gyakorlatot követik. Az erdőgazdálkodó a természeti értékeket szem előtt tartva csak a veszélyessé vált</p>

	<p>faegyedeket távolítja el az állományból, illetve a megjelenő invazív fajok visszaszorítását végzi. A denevérek védelme érdekében a fahasználati munkák időzítését az utódnevelési időszak és a téli hibernációs időszak között szükséges elvégezni, a rossz időpontban elvégzett termelések során elkerülhetetlen a kolónia sérülése súlyosabb esetben teljes megsemmisülése.</p>
<b>Kezelési egység azonosítója:</b>	ER-03
<b>Érintett élőhelytípus (Á-NÉR):</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Keményfás ártéri erdők (J6)</li> <li>• Láp- és mocsárerdők (J2)</li> </ul>
<b>Érintett közösségi jelentőségű élőhelytípus:</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i>, <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i>, <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>) ( 91F0)</li> <li>• Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>) (91E0)</li> </ul>
<b>Érintett közösségi jelentőségű fajok:</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Nyugati piszedenevér (<i>Barbastella barbastellus</i>)</li> <li>• Közönséges denevér (<i>Myotis myotis</i>)</li> </ul>
<b>Kezelési javaslatok és előírások:</b>	<p>Kötelező előírások</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet A 111. számú Soproni Körzet Erdőterve (Érvényes: 2005. I. 1. -2014. XII. 31. Törzskönyvi szám:25/2005. ) A 321. számú Vasegerszegi erdészeti tervezési körzet második körzeti erdőterve (Érvényes: 2009.I.1. 2018.XII.31., Törzskönyvi szám: 2/2009.)</li> </ul> <p>Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• A körzeti erdőtervezés során – a közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeleiben a folyamatos erdőborítást biztosító átalakító, szálaló vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés. (E03)</li> <li>• A természetes erdőtársulás/közösségi jelentőségű élőhely megfelelő állományszerkezetének kialakítása érdekében a nevelővágások során az alsó lombkorona- és a cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelő záródásának fenntartása. (E27)</li> <li>• Fakitermelés augusztus 15. és szeptember 30. között.(E45)</li> <li>• A nevelővágások során az intenzíven terjedő fafajok teljes mértékű eltávolítása. (E31)</li> <li>• Óshonos fafajú állományok véghasználata során átlagosan 5-20% területi lefedettséget biztosító mikroélőhelyek visszahagyása,</li> </ul>

lehetőleg az idős állomány összetételét jellemző formában. (E38)

- Az erdőrészletben megjelölt mikroélőhelyen legalább 10 m<sup>3</sup>/ha, az egyes törzsek legvékonyabb részén legalább 20 cm átmérőt elérő álló és/vagy fekvő holtfa folyamatos fenntartása. (E21)
- A fahasználattal érintett területen összefüggően legfeljebb 0,5 ha véghasználati terület kialakítása, legalább 2 db, a természetes erdőtársulásra jellemző főfafajokból származó életképes magászó fa meghagyásával. (E34)
- Az adott erdőrészletben véghasználat esetén szálalóvágás alkalmazása. (E36)
- Az eredeti talajállapot fenntartása érdekében a talaj-előkészítés és a tuskózás elhagyása. (E49)
- Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett: (E70)
  - Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése.
  - Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fásszárú: augusztus-szeptember.
  - Alkalmazás – a fásszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással.
  - Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.
  - Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában).
  - Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.
  - Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
- Az idegenhonos fa- és cserjefajok egyedeinek eltávolítása során tekintettel kell lenni a túlzott mértékű kitermelés okozta lékesedés elkerülésére a kitermelésre kerülő egyedek kijelölésével vagy a kitermelt idegenhonos fajok egyedeinek helyén, kézi munkával, talaj-előkészítés nélkül, mesterséges

	<p>felújítás elvégzésével. (E77)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Kártevők elleni védekezésnél a szelektív szerek vagy biológiai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni. Nem használhatók olyan hatóanyag tartalmú készítmények, amelyek közösségi jelentőségű, illetve védett fajok egyedeit is elpusztítják. (E75)</li> </ul>
<b>Élőhelyfejlesztési és rekonstrukciós javaslatok:</b>	
<b>Kezelési javaslatok indoklása:</b>	<p>A tervezési területen kis százalékban megmaradt erdőtípusok melyek magas biológiai értéket képviselnek, kiemelkedő fontosságú denevér és szaproxilofág rovar élőhelyek, ezért is fontos az élőhely foltok, illetve holt faanyag visszahagyása, valamint a rovarölő szerek elhagyása. A denevérek védelme érdekében a fahasználati munkák időzítését az utódnevelési időszak és a téli hibernációs időszak között szükséges elvégezni, a rossz időpontban elvégzett termelések során elkerülhetetlen a kolónia sérülése súlyosabb esetben teljes megsemmisülése.</p>

<b>Kezelési egység azonosítója:</b>	ER-04
<b>Érintett élőhelytípus (Á-NÉR):</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Puhafás pionír és jellegtelen erdők (RB)</li> <li>• Keményfás jellegtelen vagy telepített egyéb erdők (RC)</li> </ul>
<b>Érintett közösségi jelentőségű élőhelytípus:</b>	-
<b>Érintett közösségi jelentőségű fajok:</b>	-
<b>Kezelési javaslatok és előírások:</b>	<p>Kötelező előírások</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet A 111. számú Soproni Körzet Erdőterve (Érvényes: 2005. I. 1. -2014. XII. 31. Törzskönyvi szám:25/2005. )</li> <li>• A 321. számú Vasegerszegi erdészeti tervezési körzet második körzeti erdőterve (Érvényes: 2009.I.1. 2018.XII.31., Törzskönyvi szám: 2/2009.)</li> </ul> <p>Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése. (E06)</li> <li>• A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során. (E18)</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• A természetes erdőtársulás/közösségi jelentőségű élőhely megfelelő állományszerkezetének kialakítása érdekében a nevelővágások során az alsó lombkorona- és a cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelő záródásának fenntartása. (E27)</li> </ul>
<b>Élőhelyfejlesztési és rekonstrukciós javaslatok:</b>	
<b>Kezelési javaslatok indoklása:</b>	A középkorú, jelenleg jellegtelen fűzes, kőrises, tölgyes állományok természetessége nevelővágásokkal néhány évtizeden belül sokat javítható és alkalmassá válhatnak közösségi jelentőségű fajok (pl.: Nyugati piszedenevér ( <i>Barbastella barbastellus</i> ) és Közönséges denevér ( <i>Myotis myotis</i> )) megtelepedésére.

<b>Kezelési egység azonosítója:</b>	ER-05
<b>Érintett élőhelytípus (Á-NÉR):</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Óshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok (RA)</li> </ul>
<b>Érintett közösségi jelentőségű élőhelytípus:</b>	-
<b>Érintett közösségi jelentőségű fajok:</b>	-
<b>Kezelési javaslatok és előírások:</b>	<p>Kötelező előírások</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet A 111. számú Soproni Körzet Erdőterve (Érvényes: 2005. I. 1. -2014. XII. 31. Törzskönyvi szám:25/2005. )</li> <li>• A 321. számú Vasegerszegi erdészeti tervezési körzet második körzeti erdőterve (Érvényes: 2009.I.1. 2018.XII.31., Törzskönyvi szám: 2/2009.)</li> </ul> <p>Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése. (E06)</li> <li>• A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során. (E18)</li> <li>• Totális gyomirtó szerek használata csak szelektív módon és csak intenzíven terjedő, inváziós lágylágú- és fásszárú fajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően. (E68)</li> </ul>

<b>Élőhelyfejlesztési és rekonstrukciós javaslatok:</b>	
<b>Kezelési javaslatok indoklása:</b>	A meglévő egykori mezővédő erdősávok és a Répce árnyaló állományok fennmaradásának kulcsfontosságú szerepe van a biológiai sokféleség megőrzésében.

<b>Kezelési egység azonosítója:</b>	ER-06
<b>Érintett élőhelytípus (Á-NÉR):</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Akácok (S1)</li> <li>• Nemes nyarasok (S2)</li> <li>• Egyéb tájidegen lombos erdők (S3)</li> <li>• Egyéb tájidegen fenyvesek (S5)</li> <li>• Nem őshonos fajokból álló spontán erdők cserjések (S6)</li> <li>• Nem őshonos facsoportok erdősávok és fasorok (S7)</li> </ul>
<b>Érintett közösségi jelentőségű élőhelytípus:</b>	-
<b>Érintett közösségi jelentőségű fajok:</b>	-
<b>Kezelési javaslatok és előírások:</b>	<p>Kötelező előírások</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet A 111. számú Soproni Körzet Erdőterve (Érvényes: 2005. I. 1. -2014. XII. 31. Törzskönyvi szám:25/2005. )</li> <li>• A 321. számú Vasegerszegi erdészeti tervezési körzet második körzeti erdőterve (Érvényes: 2009.I.1. 2018.XII.31., Törzskönyvi szám: 2/2009.)</li> </ul> <p>Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése. (E06)</li> <li>• Az idegenhonos és tájidegen fafajú erdők véghasználata során a táj- és termőhelyhonos fafajok minden egyedének meghagyása (az alsó- és lehetőség szerint a cserjeszintben is). (E64)</li> <li>• Természetes, természetszerű és származék erdőkkel határos erdőterületek felújítása táj- és termőhelyhonos fafajokkal, illetve faállománytípussal (E55)</li> </ul>
<b>Élőhelyfejlesztési és rekonstrukciós javaslatok:</b>	Az érintett erdők esetében szerkezetátalakítás keretében fafajcsere javasolt, melyet az erdőtervi előírásoknak megfelelő ütemezésben kell végrehajtani.



<p><b>Kezelési javaslatok indoklása:</b></p>	<p>A folyót a felső szakaszon (Zsira-Gór) több helyen is akácos állományok szegélyezik, az alsó szakaszon Répcelak térségében nagy kiterjedésű nemes-nyarasok találhatóak többnyire jó termőképességű élőhelyeken melyeken a magasabb természetességi értékű őshonos erdő állományok is megfelelő növekményt szolgáltatathatnának. Az őshonos állományok közvetlen szomszédságában álló idegenhonos fafajok állományai intenzívebb növekedésüknek és visszaszerző képességüknek (megjelenő újulat révén) köszönhetően gyakran megjelennek az őshonos állományokban is (u.n.: begyalognak), ezért ez utóbbiak védelme érdekében szükséges az állományok bizonyos mértékű elhatárolása.</p>
--	---

<p><b>Kezelési egység azonosítója:</b></p>	<p>VZ-01</p>
<p><b>Érintett élőhelytípus (Á-NÉR):</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Folyóvizek (U8)</li> <li>• Álló- és lassan áramló vizek hínárnövényzete (Ac)</li> <li>• Folyók, áramló vízű csatornák hínárnövényzete (Ab)</li> </ul>
<p><b>Érintett közösségi jelentőségű élőhelytípus:</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Alföldektől a hegyvidékekig előforduló vízfolyások <i>Ranuncion fluitantis</i> és <i>Callitricho-Batrachion</i> növényzettel (3260)</li> </ul>
<p><b>Érintett közösségi jelentőségű fajok:</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Tompa folyamkagyló (<i>Unio crassus</i>)</li> <li>• Erdei szitakötő (<i>Ophiogomphus cecilia</i>)</li> <li>• Vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>)</li> <li>• Halványfoltú küllő (<i>Gobio albiginnatus</i>)</li> <li>• Szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>)</li> <li>• Vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>)</li> <li>• Dunai gőte (<i>Triturus dobrogicus</i>)</li> <li>• Vidra (<i>Lutra lutra</i>)</li> <li>• Európai hód (<i>Castor fiber</i>)</li> </ul>
<p><b>Kezelési javaslatok és előírások:</b></p>	<p>Kötelező előírások</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Vízjogi üzemelési engedély előírásai</li> </ul> <p>Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Kisebb csatornák és vízfolyások             <ul style="list-style-type: none"> <li>• A meder kaszálása csak szakaszosan vagy féloldalasan végezhető.</li> <li>• A meder szélén kialakult sásos-nádas mocsári növényzetet alapvetően érintetlenül kell hagyni. Ha a kezelésre feltétlenül szükség van, akkor kaszálás esetén a gyommentes szakaszok legalább 30%-ának fennhagyását biztosítani kell. A mocsári növényzet kaszálását július 15-e után lehet megkezdeni a fészkelő madárvilág védelme</li> </ul> </li> </ul>

	<p>érdekében.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• A mederben és a meder szélén meglévő fűz-nyár ligeteket, illetve cserjéseket kímélni kell. Teljes eltávolításuk nem kívánatos.</li> <li>• Az árnyaló állomány nélküli szakaszokon meg kell vizsgálni az árnyaló állomány telepítésének lehetőségét legalább az egyik oldalon.</li> <li>• Töltések: <ul style="list-style-type: none"> <li>• A töltéseket és a töltéslábakat szakaszosan kell kaszálni a nemzeti park igazgatósággal egyeztetett módon.</li> <li>• A töltések kaszálása során az özönnövényekkel fertőzött szakaszokat évente háromszor kell kaszálni.</li> </ul> </li> </ul>
<b>Élőhelyfejlesztési és rekonstrukciós javaslatok:</b>	<p>A környező mezőgazdasági területek, illetve a települések felől érkező szerves terhelés drasztikus csökkentése.</p> <p>Árnyaló állomány telepítése az alkalmas szakaszokon.</p>
<b>Kezelési javaslatok indoklása:</b>	<p>A kisebb medrek féloldalas vagy szakaszos kaszálása biztosítja a vízi élővilág bűvő és táplálkozó helyét, illetve a jelölő élőhelyek és fajok hosszú távú fennmaradását.</p> <p>A kaszálások esetében az egyeztetési igény, illetve a szakaszon kaszálás biztosítja a töltésoldalakon és lábon élő lepkefajok megőrzését.</p>

### 3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

#### **Répce meder süllyedésének megakadályozása, az egykori vízimalmok rehabilitációjával**

A vízimalmok működése a 60-as években történt felszámolásukig stabilizálta a Répce medrének fenékszintjét és ezáltal a környező területek talajvíz szintjének alakulását is. A malmok megszüntetésével az a minimális mértékű visszaduzzasztás, ami az érintett szakaszokon a környező területek vízellátottságát kisvízes időszakban is megfelelő szinten tartotta, csökkent, vagy teljes egészében megszűnt.

A malmok működtetéséhez szükséges alapok még nem kerültek elbontásra, bár a műszaki berendezések túlnyomó többsége erősen leromlott állapotba került. A hosszirányú átjárhatóságot biztosító elkerülő árkok minden egyes régi malom helynél egykor kiépítésre kerültek és még ma is megvannak, bár az év legtöbb szakaszában szárazon állnak.

A malmok rehabilitációjával egyfelől az ökológiai célok – jobb és stabilabb vízellátottság a környező területeken, hatékonyabb víz visszatartás a folyó völgyben – teljesülnének, másfelől pedig, megfelelő pályázati konstrukcióban, 4-5 malom helyreállításával már számottevő megújuló energia lenne megtermelhető, környezeti terhelés nélkül. Nem utolsósorban, a jelenleg gazdátlanul álló épületek, romok, hidak műszaki állapota hosszú távra biztosítható lenne, esetleg bemutatható turisztikai látványosságként is funkcionálhatna a tartalmában megújult egykori vízimalmok egyike-másika.

További pozitív hatás, hogy a malmok a vízfolyás élőhelyi változatosságának növeléséhez is hozzájárulnak az eltérő áramlású terek kialakításával. Fenntartási munkák, uszadék eltávolítás, bizonyos mértékű meder karbantartás tekintetében a malmok üzembe helyezése az üzemeltető

(pályázó) személyében a munkák elvégzésében érdekelt gazdát is adna a területeknek, valamint munkahely teremtéssel is lehetne számolni.

### **Répce meder szabályozott szakaszainak természetesebbé tétele**

A Répce hazai felsőbb folyási szakaszai erősen módosított, intenzíven karban tartott állapotot mutatnak, gyakoriak a mesterségesen kialakított partok (kövezések), homogén, egyveretű a vízfolyás, eltérő áramlási tereket jellemzően nem tartalmaz. Ennek ellenére élővilága gazdag, ami minden bizonnyal a kedvező vízminőséggel és a viszonylag gyors áramlási sebességgel függ össze.

A meder a rendelkezésre álló, szűkre szabott keretek közt aligha képzelhető el, hogy lefutásában lényeges változtatásokat, változékonyságot eredményező módosításokat lehessen eszközölni, így marad a jelenlegi mederben elérhető változékonyság kialakítása.

Ennek megoldási lehetőségei a következők lehetnek (a Répce alsó folyási szakaszán alkalmazott gyakorlatból kiindulva):

- a meder hossz-szelvényében kialakított, eltérő áramlási terek létrejöttét eredményező változatosság kialakításával, mesterséges szűkületek, gázlók, medencék (lelassuló, kimélyített szakaszok beiktatásával)
- féloldali fenntartási munkák végzése mellett, a másik oldalon árnyaló állomány telepítésével féloldalt zavartalan parti zóna kialakításával

### **Szántók visszagyepesítése és erdősítése**

Prioritás az ártéren lévő, illetve a gyepek és erdők közé ékelődő szántóföldek (érintett kezelési egység: SZ-01) természetes élőhellyé alakítása (10-20 év). A természetes élőhelyek közül mind a gyepek, mind a termőhelynek megfelelő, őshonos fafajú erdőtelepítések elfogadhatók. A célállapotra a termőhelyi viszonyok és a környező növényzet alapján lehet javaslatot tenni.

*„Termőföldön történő bárminemű munkálatok (időleges-, vagy végleges más célú hasznosítás) esetében a földvédelmi eljárást az ingatlanügyi hatóság folytatja le, amit csak annak engedélyezése után, a földhivatali engedély birtokában lehet megkezdeni! A termőföld művelési ágának megváltoztatását - az erre vonatkozó külön jogszabály rendelkezéseinek megfelelően - be kell jelenteni az ingatlanügyi hatóságnak!”*

### **Nemes nyarasok hazai fajokkal történő felújítása**

A területen viszonylag nagy kiterjedésben találunk nemes nyarasokat (érintett kezelési egység: ER-06), amelyek többsége keményfás ligeterdő termőhelyen van. Mind természetvédelmi, mind erdővagyon szempontjából értékesebbek az őshonos fafajú állományok, de ezek rövid távú jövedelmezősége alacsonyabb, mint a rövid vágásfordulójú nemes nyarasoké, ezért a szerkezetátalakítás csak támogatás mellett lehet elfogadható az erdőgazdálkodók számára. A szerkezetátalakításra a mindenkor érvényes üzemterveknek megfelelően, a tartamosságot figyelembe véve kerülhet sor (30-50 év).

### **3.2.3. Fajvédelmi intézkedések**

**Denevérfajok állományának megőrzése érdekében szükséges intézkedések:**

A denevérfajok megőrzését célzó intézkedések között az élőhelyállapot megőrzése kimagasló szempont. Az erdőlakó denevér élőhelyek változatos szerkezettel rendelkeznek, többnyire idős keményfás erdők, melyekben kellő számban állnak rendelkezésre nappalozásra és utódnevelésre szolgáló odúk, kéreg elválások. A változatos kor és faj szerkezet biztosítja a megfelelő mennyiségű táplálék állandó rendelkezésre állását, míg a kellő nagyságú erdőzáródás elegendő védelmet biztosít a potenciális predátorok ellen.

Az erdészeti kezelések során tehát törekedni kell olyan hagyásfa foltok/beavatkozás nélküli területek kijelölésére, melyekben az özönfajok eltávolításán kívül semmiféle erdészeti tevékenység nem történik. Az érintett részleten törekedni kell a böhöncök, egykori hagyásfák, nagyméretű odvas fák fennhagyására és amennyiben lehetséges a hagyásfafoltok kijelölése ezek környezetében történjen meg 2-10 ha összefüggő területen, minimálisan az erdőtömb 20%-án. A vízparti puhafás ligeterdők kezelése során törekedni kell a vízpart közvetlen közelében álló idős faegyedek kíméletére.

**Hangyaboglárka fajok (*Maculinea teleius* és *M. nausithous*) megőrzését szolgáló intézkedések:**

A vérfüves gyepek kaszálását általában június közepéig be kell fejezni, biztonsági megfontolásokból nem 5-10, hanem minimum 10 % kaszátlan terület (búvósáv) fennhagyása mellett. Az egymást követő években fennhagyott területek egymással részleges átfedésben legyenek, a kaszálást nem tűrő egyéb védett fajok védelme érdekében 2/3-os átfedés javasolható, mivel a becserjésedés, beerdősülés üteme a területek túlnyomó részén nem túl gyors. Fennmaradó területnek inváziós fajjal való fertőzött terület nem jelölhető ki, csak akkor, ha onnan az adott faj (pl. *Solidago* sp.) eltávolításra került. Ilyen foltok a farkasalmával borított szegélyeken fordulhatnak elő, ahol a farkasalma és a rajta táplálkozó farkasalmalepke védelmében a növény foltot úgy kell fenntartani, hogy az a magas aranyvessző (*Solidago gigantea*) virágzása előtt kerüljön csak lekaszálásra, amikor az aranyvessző elleni védekezés egyébként is a leghatásosabb, ugyanakkor a farkasalmalepke hernyók is bebábozódtak már. Ez az időszak június végére, július elejére prognosztizálható és nem fenyegeti a vérfüves állományokat, illetve a vérfűhöz kötődő hangyaboglárka lepkéket!

A gyepterületek vízellátottságának javítását szolgáló területi víz visszatartási intézkedések – árkok megfelelő helyen és szintig történő ledugózása – ugyancsak szolgálják a hangyaboglárka fajok megőrzését is. Noha a túlságosan hosszan tartó és magas vízszloppal járó vízborítottság a hangyaboglárkák (*Maculinea* sp.) számára nem kedvező, más egyéb védett fajok számára viszont éppen ez lehet a szükséges kezelés, így a legmélyebb fekvésű területeken nem várható, hogy hangyaboglárka népség marad fenn, viszont a környező, magasabb fekvésű részekben nagyobb biztonsággal marad meg az állomány és növekszik a nagy tűzlepke és számos kételtű faj, valamint vízi gerinctelen túlélési esélye.

**Nagy tűzlepke népség megőrzését szolgáló intézkedések**

A gyepterületek vízellátottságát javítását szolgáló területi víz visszatartási intézkedések – a víz levezetést szolgáló árkok megfelelő helyen és szinten történő ledugózása - valamint a Répce fenék süllyedés megakadályozását és a környező területek talajvíz szintjének emelését szolgáló vízimalom rehabilitáció mind a nagy tűzlepke népség fennmaradásának célját szolgálják.

A nedves, vizes állapotú területeken a kaszálás tiltása ugyancsak a nagy tűzlepke élőhelyeinek védelmét szolgálja, ugyanis éppen azok a foltok, valamint az árok partok, csatorna oldalak

alkalmasak a faj számára, melyek a vegetációs időszak jelentős részében közvetlen vízhatás alatt állnak.

**Kételtű fajok népességének megőrzését szolgáló intézkedések:**

A mélyebb fekvésű részekben, árkokban, mélyedésekben kialakuló időszakos vízborítású kisvizek a területen előforduló békák – mindenképp a vöröshasú unka – számára biztosítanak élőhelyet és szaporodásra alkalmas teret, ugyancsak alkalmasak lehetnek dunai tarajosgőték számára (*Triturus dobrogicus*) és más egyéb vízi gerinctelen fajoknak is élőhelyül szolgálhatnak, így járulva hozzá a biodiverzitás védelméhez. Az árkok, mélyedések kiszáradásának megakadályozása (pl.: árkok részleges lezárása) a szaporodási időszakban kiemelten fontos..

**Vízi gerinctelen fajok és halak népességének megőrzését szolgáló intézkedések**

Az áramló vízhez kötődő vízi gerinctelen fajok – itt mindenképp a tompa folyamkagyló (*Unio crassus*) és az erdei szitakötő (*Ophiogomphus cecilia*) – valamint az itt élő rheofil halfajok szempontjából a természetes és természetközeli szakaszokon meglévő élőhelyi változatosság, különösen az eltérő áramlási terek, változatos aljzat, természetes búvóhelyek, menedékek fenntartása és kímélete az esetleges vízügyi karbantartó munkáknál (pl.: féloldalas kotrás) alapvető fontosságú. Az egykori vízimalmok rehabilitációjával, a meglévő elkerülő csatornák alkalmazása mellett, a hosszirányú átjárhatóság biztosításával az élőhelyi változatosság növelhető lenne, a folyóvízben való víz visszatartáson túl.

**3.2.4. Kutatás, monitorozás**

A Répce-mente területéről viszonylag sok adattal rendelkezünk, de ezek többsége szórványadat vagy alapállapot felmérésből származó faunisztikai-florisztikai adat. Az élőhelyek és a kapcsolódó közösségek állapotváltozásainak kimutatásához (pl. problémák előrejelzése), illetve a javasolt kezelések hatásainak és szükség esetén felülvizsgálatához rendszeres vizsgálatokra van szükség.

Vizsgált csoport	Vizsgálat jellege	Módszertan	Gyakoriság	Kapcsolódó program
Élőhelyek elterjedése	Monitoring	NBmR	10 évente	N2K monitoring
Élőhelyek állapotának változása	Monitoring	Natura 2000 monitoring (erdők, gyekek, vizes élőhelyek)	5 évente	N2K monitoring
Védett és indikátor növényfajok monitorozása	Monitoring	NBmR	1-5 évente	
Erdőhöz kötődő madárfajok vizsgálata	Alapállapot felmérés és monitoring	MME	3 évente	MMM
Erdőlakó denevérközösségek	Monitoring		Évente	N2K monitoring
Épületlakó denevérközösségek	Alapállapot felmérés és monitoring	NBmR	Évente	
Halközösségek monitorozása	Monitoring	NBmR	3 évente	NBmR
Vízi makrogerinctelenek monitorozása	Monitoring	NBmR	3 évente	NBmR
Kételtű fajok monitorozása	Monitoring	NBmR	3 évente	NBmR

*A HUFH20010 Répce-mente kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve*

<b>Vizsgált csoport</b>	<b>Vizsgálat jellege</b>	<b>Módszertan</b>	<b>Gyakoriság</b>	<b>Kapcsolódó program</b>
Közösségi jelentőségű lepkefajok monitorozása	Monitoring + hatásvizsgálat	NBmR	3 évente	NBmR
Éjszakai lepkéközösségek monitorozása	Alapállapot felmérés és monitoring	NBmR	Évente	
Egyenesszárnyú közösségek monitorozása	Monitoring + hatásvizsgálat	NBmR	Évente	NBmR
Xilofág rovarok monitorozása	Monitoring	NBmR	3 évente	N2K monitoring

### **3.2.5. Mellékletek**

- 1. melléklet: Kezelési egységek elhelyezkedésének részletes térképe

### 3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

#### 3.3.1. Agrártámogatások

##### 3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer

Az Európai Unióhoz történő csatlakozást követően hazánk támogatási rendszere az uniós előírásokhoz harmonizáltan alakult ki. Ez vonatkozik a Natura 2000 területekre is.

Támogatás	Területen történő felvétel, alkalmazhatóság lehetősége
Egyszerűsített területalapú támogatás	+
Natura 2000 gyepterületek kompenzációs támogatása	+
Natura 2000 erdőterületek kompenzációs támogatása	+
Egyéb támogatások	+
Agrár-környezetgazdálkodási támogatás (ezen belül különösen a Magas Természeti Értékű Területek – MTÉT-ek támogatása)	AKG horizontális + MTÉT nincs kijelölve a területen -
Nem termelő beruházások támogatása	+
Erdő-környezetvédelmi támogatások	+
Szerkezetátalakítási támogatás	+
Mezőgazdasági földterületek első erdősítése	+ (szántókon)

*+: a megjelölt támogatások felvehetők a területen*

*-: a megjelölt támogatások nem vehetők fel a területen*

#### Egyszerűsített területalapú támogatás (Single Area Payment Scheme – SAPS)

Az EMOGA Garancia részlegéből minden hasznosított mezőgazdasági terület jogosult az egységes területalapú támogatásra. A hasznosított mezőgazdasági terület hazánkban a művelt szántó, gyeplő, szőlő és gyümölcsös területekre vonatkozik, melyek a MePAR rendszerben támogatható területként vannak nyilvántartva. Az egységes területalapú támogatás feltétele a terület művelésben tartása, valamint 2004-től a Kölcsönös Megfeleltetés rendszerének betartása.

A Kölcsönös Megfeleltetés részben gazdálkodási alapkövetelményeket foglal magában, részben minimális jogszabályi követelményeket támaszt. A gazdálkodási alapkövetelményeket a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot (HMKÁ) feltételrendszerét tartalmazó 50/2008. (IV.24.) FVM rendelet írja le. A további jogszabályi követelmények környezet- és természetvédelmi, élelmiszerbiztonsági, állategészségügyi és állatjóléti előírásokat jelentenek, melyek különböző jogszabályokban találhatók meg. A KM rendszerének bevezetése minden tagállam számára kötelező. A KM részét képezi többek között a Natura 2000 területeken való gazdálkodás feltételeinek a betartása is. Jelenleg a 275/2004. számú Kormányrendelet tartalmazza az általános követelményeket Natura 2000 területeken, valamint a gyeplő hasznosítású Natura 2000 területeken a 269/2007. számú Kormányrendelet (későbbiekben: Natura gyeplő rendelet) által meghatározott feltételrendszerek betartása kötelező. Az utóbbi rendelet feltételeinek betartása a Natura 2000 területekre járó kompenzációs támogatás folyósításának is a feltétele.





### Natura 2000 területek támogatása

Az 1698/2005. EC Tanácsi rendelet 38.§ alapján vidékfejlesztési forrásból kompenzációs kifizetés adható a kijelölt Natura 2000 területen gazdálkodók számára. A Natura gyepes rendelet alapján a gyepterületekre vannak hatályban földhasználati korlátozások. Az EC Tanácsi rendelet 38.§-a alapján a kijelölt Natura 2000 gyepterületek kompenzációs támogatásban részesülhetnek igénylés esetén, melynek mértéke 38 Euro/ha. A 41/2012. (IV.27.) VM rendelet szerint pedig a Natura 2000 erdőterületeken gazdálkodók is részesülhetnek kompenzációs támogatásban, melynek mértéke a természetesség, a korcsoport és a faállomány típusától is függ.

### Egyéb támogatások

A Natura 2000 program a hazai vidékfejlesztési programozásba integráltan került beépítésre és az alábbi támogatási programokban is előnyt élveznek ezek a területek:

- Agrár-környezetgazdálkodási támogatás (ezen belül különösen a Magas Természeti Értékű Területek – MTÉT-ek támogatása) – 61/2009. (V.14.) FVM r.
- Nem termelő beruházások támogatása 33/2008. (III.27.) FVM r.
- Erdő-környezetvédelmi támogatások 124/2009. (IX.24.) FVM r.
- Erdőszerkezet átalakítási támogatás 139/2009. (X.22.) FVM r.
- Mezőgazdasági földterület erdősítése 88/2007. (VIII.17.) FVM r.

### Problémák a jelenlegi agrártámogatási rendszerrel

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületen történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV.27.) VM rendeletben probléma, hogy a kompenzációs támogatást önkormányzati és állami erdőgazdálkodók nem vehetik igénybe, holott a jelölő élőhelyek és fajok nagy része ezeken a területeken található. A z élőhelyek és fajok védelme érdekében megfogalmazott korlátozások is elsősorban ezeken a területeken érvényesülnek.

Az egységes területalapú támogatások és egyes vidékfejlesztési támogatások igényléséhez teljesítendő „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” fenntartásához szükséges feltételrendszer, valamint az állatok állategységre való átváltási arányának meghatározásáról szóló 50/2008. (IV.24.) FVM rendelet kötelezővé teszi a mezőgazdasági területeken a hasznosítás szempontjából nem kívánatos fás szárú növények irtását. Az előírás miatt a Natura 2000 gyepterületeken előforduló kökényes-galagonyás cserjefoltok legtöbb esetben maradéktalanul kiirtják a gazdálkodók, holott élőhelyet biztosít a sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*) jelölőfaj egyedeinek.

A Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X.18.) Kormányrendelettel kapcsolatos probléma:

- A Kormányrendelet kötelezővé teszi a hasznosítást (legeltetés, vagy kaszálás), holott bizonyos Natura 2000 élőhelyek számára a legkedvezőbb a terület érintetlenül hagyása.

#### **3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer**

A tervezési terület gyep hasznosítású területein a kötelező érvényűek a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának szabályairól szóló Natura gyepes rendelet előírásai. A GY-01-es kezelési egységre

tervezett önkéntesen vállalható előírás-javaslatok előírásai részben szerepelnek a jelenleg hatályos AKG Extenzív gyepgazdálkodási célprogramban, mely önkéntes vállalásával a gazdálkodó 40 vagy 77 €/ha támogatásban részesülhet annak függvényében, hogy adott évben kaszálással, vagy legeltetéssel hasznosítja a területet. Az önkéntes alapon működő agrár-környezetgazdálkodási programok közül terület specifikus gyepgazdálkodási előírásokat az ún. zonális programok kínálnak, melyeket a Magas Természeti Értékű Területeken (MTÉT) lehet igénybe venni. A Répce-mente területe azonban nem szerepel a 2/2002. KöM-FVM együttes rendeletben, mely az MTÉT-ek elődjének tekinthető Érzékeny Természeti Területek szabályairól szól. Javasolható tehát egy Répce-mente MTÉT kijelölése és működtetése a területen, mellyel hatékonyabban kezelhetőek lehetnek egyes terület-specifikus problémák. Természetesen erre csak akkor van lehetőség, ha a gazdálkodót kellően érdekeltté teszik a program vállalására anyagi ösztönzőkkel. A tárcsázás, fogasolás, kiszántás tiltása, a fertőzött foltokon a sokkoló kaszálás alkalmazása, az állatlétszám korlátozása, a 20-30% kaszálatlanul hagyandó terület és a fészkek megtalálása miatti védőzóna kialakítása MTÉT célprogramon belül kezelhető lehet. A tervezés fázisában lévő új AKG-MTÉT támogatási rendszer, mely 2015-től kerül várhatóan bevezetésre, információink alapján tartalmaz majd kötelező és önkéntesen vállalható elemeket is.

A GY-02-es kezelési egység főleg abban tér el a GY-01 egységtől, hogy itt a gyepterületet csak kaszálással lehet hasznosítani, amíg a leromlott állapota megszűnik. A jelenlegi támogatások a kaszálást és a legeltetést is lehetővé teszik, ezért itt vagy külön megállapodásra van szükség a gazdálkodóval, vagy MTÉT-en belül kell ilyen önkéntes előírást lehetővé tenni. A többi előírás a GY-01-hez hasonlóan oldható meg.

A gyepgazdálkodási területalapú támogatások igénybevételének is feltétele a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot előírásainak betartása. Az előírások közül a hasznosítás szempontjából nemkívánatos fás szárú növények irtását megkövetelő elvárás az sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*) élőhelyeül szolgáló kökényes-galagonyás cserjések eltűnését eredményezhetik a gyepterületekről. Az előírás finomítása szükséges a cserjék bizonyos mértékű meghagyásával, esetleg a nemzeti park igazgatóság véleménye alapján. Javasolható az 50/2008. FVM rendelet módosítása is, illetve a Natura gyepes rendeletbe beépíteni, hogy az illetékes nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni a cserjeirtást, hogy lehetővé váljon az egyeztetés.

A tervezési területen a szántók aránya nem jelentős, azonban kezelésük hatással lehet a szomszédos gyeperdőterületekre, valamint vizes élőhelyekre. A Natura 2000 szántóterületek kezelésére nincsen érvényben kötelező előírásokat tartalmazó jogszabály. A HMKÁ előírásai így csak akkor kötik a gazdálkodót, ha az érintett szántó területre, vagy más területeire felvesz területalapú támogatást, ugyanis abban az esetben a gazdálkodó a használatában lévő összes területen be kell, hogy tartsa a HMKÁ szabályait, függetlenül attól, hogy az adott parcellára igényelt-e támogatást vagy sem. A fentiekből következik, hogy az olyan gazdálkodó, aki egyik területére sem igényel területalapú támogatást, nem köteles az alapvető (HMKÁ) követelmények betartására. Mindenképpen szükséges tehát a szántóterületek használóinak, tulajdonosainak megkeresése és egyeztetés folytatása velük.

Az SZ-01 kezelési egység előírásai egy, a jelenleginél (Integrált szántóföldi célprogram) szigorúbb horizontális szántóföldi program keretei között jelenhetnek meg, azonban, mivel itt cél a rövidebb (SZ-01), vagy hosszabb (SZ-02) távon a gyeppé, vagy erdővé alakítás, érdemes MTÉT kialakítása esetén gyeptelepítési zonális támogatás, illetve a nem termelő beruházások támogatásán belül gyeptelepítési támogatás igénybevételére ösztönözni a gazdálkodót. Erdőtelepítési cél esetén pedig a mezőgazdasági földterületek erdősítése című támogatás javasolható.

Az SZ-01 és SZ-02 egységben is megjelenő önkéntes előírás, a szántó területek vizes élőhelyé alakításához javasolható az AKG-n belüli vizes élőhelyes programok hozzáférhetőségének biztosítása.

Az ER-01 kezelési egységben az önkéntes vállalások egy része (pl. tájidegen fajok terjeszkedésének megakadályozása) az erdő-környezetvédelmi támogatási programokban megtalálható és támogatható. Míg pl. a teljes érintetlenség vállalása egyik támogatásban sem szerepel jelenleg. Javasolható az erdő-környezetvédelmi program bővítése a fenntartási tervek igényei alapján. Mivel azonban ezt a támogatást csak arra az erdőrésztletre lehet felvenni, ahol a Magyar Állam nincs többségi tulajdonban, javasolható a támogatottak körének bővítése.

Az ER-02 kezelési egységben szereplő önkéntesen vállalható előírás szerint, amennyiben a gazdálkodó az erdőtervezés során áttér a faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra, alkalmassá válhatna a Natura 2000 kompenzációs támogatásra, azonban az állami tulajdon (csáfordjánosfai Tőzikés-erdő) miatt ez sajnos nem lehetséges. A másik két önkéntesen vállalható előírásra jelenleg nincsen támogatás, beilleszthetők lehetnének későbbiekben az erdő-környezetvédelmi támogatásba, bár jelen esetben erre a támogatásra sem jogosult az erdőgazdálkodó.

Az ER-03 kezelési egységben szintén szereplő faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra történő áttérés támogatható lehet a Natura 2000 kompenzációs rendelet alapján. Az alsó lombkorona- és cserjeszint kialakítása, valamint a fakitermelés korlátozása az erdő-környezetvédelmi támogatások programjai közé kerülhetne. Az intenzíven terjedő fafajok teljes eltávolítása, a túlzott mértékű lékesedés elkerülése, a mikroélelőhelyek visszahagyása, holtfa meghagyása, véghasználat során fák-facsoportok visszahagyása és szálalóvágás alkalmazás szerepel az erdő-környezetvédelmi támogatások között, így az egyéb feltételek teljesülése esetén vehető fel támogatás. Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszerhasználat speciális előírásai és a kártevők elenni védekezés elvileg bevezethetőek lehetnének az erdő-környezetvédelmi előírások közé. Az ER-04 csoportokban önkéntes előírások is szerepelnek.

Az ER-05 kezelési egységben szereplő önkéntes vállalás az erdőszerkezet-átalakítási támogatásból finanszírozható.